

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Otwocku
ul. Kościelna 19, 24-100 Puławy
ul. Zielona 19, 24-100 Puławy
tel. 502 604 725
email: architektura@powiat-otwocki.pl
email: jablonski.arkadiusz@wp.pl

PROJEKT WYMIANY NAWIERZCHNI CIĄGU PIESZEGO, WYKONANIA OPASKI ŻWIROWEJ KOŚCIOŁA ORAZ POSZERZENIA BRAMY GŁÓWNEJ

Lokalizacja:

ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
Działka nr 1409/7 obręb 0008 Osieck, 141706_4 Osieck
Miasto

Inwestor:

Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła,
św. Andrzeja w Osiecku.
ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA	IMIĘ, NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANymi BEZ OGRAŃCZEŃ UPR. DS.5142.8.2022.MS DO PROJEKTOWANIA I KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

Niniejszy załącznik stanowi integralną część
do decyzji Starosty Otwockiego

Nr 42/2024 z dnia 28.05.2024
znak AB.6740.272.2024.J1

luty 2024 r.

z up. STAROSTY

Józef Michałowski
Dyrektor

Wydziału Architektury i Budownictwa

SPIS TREŚCI:

W1107
Starostwo Powiatowe w Ostrowcu
ul. Kępczaka 1, 25-000 Ostrołęka
tel. (25) 444 22 22, 444 7 200
e-mail: architektura@powiat-ostrolecki.pl

I. PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1. Opis do projektu zagospodarowania terenu.....	2
2. Rysunek zagospodarowania terenu - Z-1	5

II. PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

1. Rys historyczny.....	2
2. Ogrodzenie i brama	5
3. Wymiana nawierzchni ciągów pieszych wraz z opaską żwirową.....	13
4. Zabezpieczenie drzew podczas prac związanych z wykonaniem ciągów pieszych, opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki.....	16
5. Dokumentacja rysunkowa.....	23

III. ZAŁĄCZNIKI: OPINIE, UZGODNIENIA, POZWOLENIA I INNE DOKUMENTY

1. Oświadczenie projektantów	2
2. Uprawnienia budowlane i zaświadczenie z izby	3
3. Informacja BIOZ.....	7
4. Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.....	12
5. Decyzja Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.....	13
6. Program prac remontowych.....	24
7. Program zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła.....	38
8. Inwentaryzacja drzew.....	44
9. Detal ułożenia nawierzchni.....	46
10. Mapa do celów projektowych.....	47

WYDZIAŁ ARCHITECTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Otwocku
ul. Zielona 19, 24-100 Puławy
tel. 502 604 725
email: jablonski.arkadiusz@wp.pl

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO	PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	OSIECK DZ. NR 1409/7
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	VIII
LOKALIZACJA:	ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck , dz.nr 1409/7
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
DATA OPRACOWANIA:	Luty 2024r.

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA	IMIĘ, NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANYMI BEZ OGRANICZEŃ UPR. DS.5142.8.2022.MS DO PROJEKTOWANIA I KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

Opis do projektu zagospodarowania terenu

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Otwocku
ul. Kamieniczna 10, 05-400 Otwock
tel. (22) 691-10-15, 691-7-200
e-mail: architektura@powiat-otwocki.pl

Przedmiot zamierzenia budowlanego :

Przedmiotem inwestycji jest wymiana nawierzchni ciągu pieszego, wykonanie opaski żwirowej kościoła oraz poszerzenia bramy głównej przy Rzymskokatolickim Kościele pod wezwaniem św. Bartłomieja i św. Andrzeja w osiecku . Inwestycja zlokalizowana jest na dz. nr 1409/7 w miejscowości Osieck.

Podstawa opracowania:

- Zlecenie inwestora oraz uzgodnienia z inwestorem;
- Mapa zasadnicza działki nr ewid. 1409/7, w m. Osieck, w skali 1:500;
- Oświadczenie projektantów;

Istniejący stan zagospodarowania terenu:

Teren objęty opracowaniem dz. nr 1409/7 jest w tym momencie ogrodzony oraz zabudowany. Należy wyróżnić następujące naniesienia:

- budynek kościoła
- zieleni niska i wysoką zorganizowaną,
- utwardzony plac główny wejściowy z otokiem komunikacji dookoła kościoła,

W bliskim sąsiedztwie na dz. nr 1409/7 znajduje się plebania.

Budynek kościoła zlokalizowany jest w centrum m. Osieck - na naturalnym wzniesieniu terenu w bezpośrednim sąsiedztwie głównej drogi lokalnej od której został oddzielony ogrodzeniem.

Podziemna infrastruktura techniczna działki 1409/7:

Na terenie działki znajdują się: przyłącze elektroenergetyczne, przyłącze kanalizacji deszczowej, przyłącze gazu, zasilanie oświetlenia zewnętrznego

Wody opadowe odprowadzane powierzchniowo na tereny własne działki.

Projektowane zagospodarowanie terenu:

W wyniku przedmiotowej inwestycji stan istniejący zagospodarowania terenu ulegnie zmianie poprzez wymianę istniejącej nawierzchni ciągów pieszych wraz z opaską żwirową. Nowa nawierzchnia z płyt betonowych i kostki brukowej. Przesunięciu ulegnie słup bramy i furtki wejściowej

Bilans terenu dla projektowanego zagospodarowania:

Bilans terenu nie ulegnie zmianie

Informacja o wpisie do rejestru zabytków:

- Wykonywane prace są w otoczeniu zabytkowego kościoła pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja Osiecku wpisanego do rejestru zabytków wraz z otoczeniem w promieniu 50m na podstawie decyzji Głównego Konserwatora Zabytków z dnia 07.05.1962r. pod nr rejestru A-739

Informacja o wpływie eksploatacji górniczej:

Teren nieruchomości oraz budynek kościoła:

- nie znajduje się w granicach terenu górniczego i nie będzie zachodził wpływ eksploatacji górniczej,

Zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników:

Przedmiotowa inwestycja nie spowoduje pogorszenia czy też zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia zarówno swoich użytkowników jak i otoczenia.

Informacja o obszarze oddziaływania inwestycji

Na podstawie:

- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity - Dz. U. z 2019r. poz. 1065)
- Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jednolity - Dziennik Ustaw z dn. 07 lipca 2020r. poz. 1333)

I. Analiza projektowanego obiektu kubaturowego i niekubaturowego:

- oddziaływanie obiektu kubaturowego w zakresie funkcji – nie oddziałuje;
- oddziaływanie obiektu w zakresie bryły (formy), które dotyczy:
  - przesłanianie (analiza na podstawie §13.1. rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie) – nie występuje
  - zacienianie (analiza na podstawie §60 oraz §40 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie) – nie występuje;

II. Analiza innych uwarunkowań formalno-prawnych mogących mieć wpływ na określenie obszaru oddziaływania na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2017 poz. 2285) pod kątem wyznaczenia w otoczeniu obiektu budowlanego terenu, na który obiekt oddziałuje wprowadzając ograniczenia w jego zagospodarowaniu:

- Dział II. Zabudowa i zagospodarowanie działki:

- Rozdział 1, Usytuowanie budynku § 12. Odległość budynku od granicy z działką nie dotyczy
- Rozdział 1, Usytuowanie budynku § 13.1. Naturalne oświetlenie – przesłanianie: nie dotyczy.
- Rozdział 3, Miejsca postojowe dla samochodów osobowych § 18, 19 – nie dotyczy,
- Rozdział 4, Miejsca gromadzenia odpadów stałych § 23.1. – nie dotyczy,
- Rozdział 6, Studnie § 31 – nie dotyczy;
- Rozdział 7, Zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, § 36.1, § 38 – nie dotyczy,
- Rozdział 8, Zieleń i urządzenie rekreacyjne, § 39, § 40 – nie dotyczy;

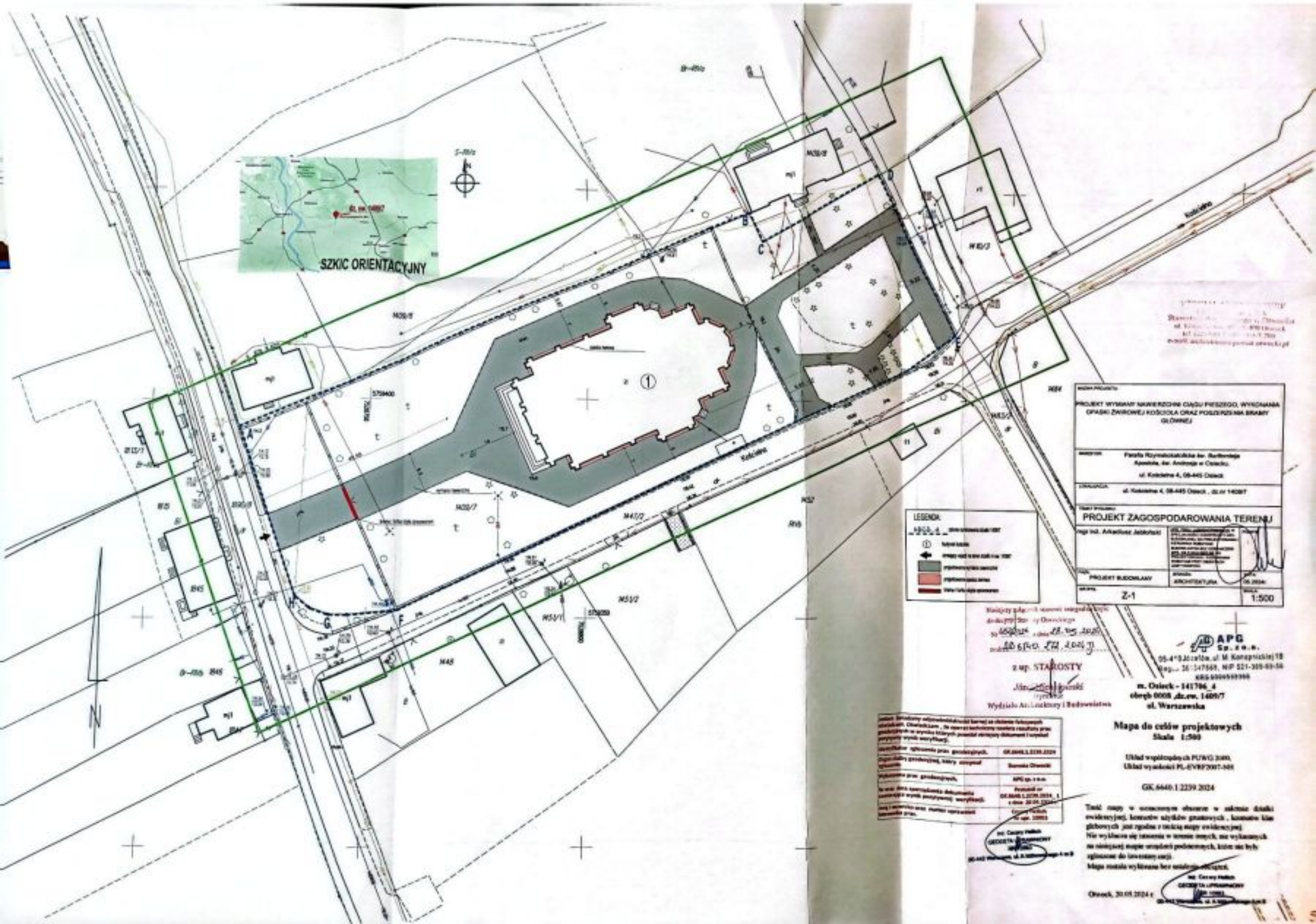
- Dział III. Budynki i pomieszczenia:

- Rozdział 2, Oświetlenie i nasłonecznienie § 60 – nie dotyczy;

- Dział VI. Bezpieczeństwo pożarowe:

- Rozdział 7, Usytuowanie budynków z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, § 271 – nie dotyczy.

Shawmut State Bank, Chicago, Illinois
at New York, N. Y. 10011
10011, New York, N. Y. 10011
10011, New York, N. Y. 10011

[illegible]

Military Adj. 1st Lt. William J. Thompson
 1st Lt. William J. Thompson
 1st Lt. William J. Thompson
 1st Lt. William J. Thompson

2 up. STAGNOSTY

[illegible]

Wydział Anatomii i Biochemii

 APC
S.p.A.

05-4793000, ul. M. Konevskaya 18
Reg. - 38-047669, NIP 521-309-69-04
KRS 0000000000

m. Osiek - 141706_4
obieg 0008 dz.w. 1409/7
ul. Wierzbowa

Mapa do celów projektowych
Skala 1:500

Układ współrzędny dla PUWG 2000,
Układ wysokościowy PU-87/92 2007.504

GK 6640.1 2299 2024

Także sąpy w oznaczonym obszarze w zakresie dzięki ewidencji, kosztów szkodów gnutowych, kosztów kłótni gębnych jest zgodna z tezią sąpy ewidencji.

Nie wykazuje się istnienia w terenie sąpy, nie wykazuje się na niniejszej sąpie uwzględnienia podmiotu, które nie były opłacane do świadczenia sąpy.

Chwazi, 30.09.2024 r.

[illegible]

10. _____ _____

Checked: 30/09/2024

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwo Powiatowe w Otwocku
ul. Komendałów 10, 05-400 Otwock
tel. (22) 604 725 / (15) 600-7-200
email: projektura@powiat-otwocki.pl

ul. Zielona 19, 24-100 Puławy
tel. 502 604 725
email: jablonski.arkadiusz@wp.pl

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	OSIECK DZ. NR 1409/7
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	VIII
LOKALIZACJA:	ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck , dz.nr 1409/7
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
DATA OPRACOWANIA:	Luty 2024r.

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA	IMIĘ , NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI <u>UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI</u> KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANYMI BEZ OGRANICZEŃ <u>UPR. DS.5142.8.2022.MS DO PROJEKTOWANIA I</u> KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku jest jedną z najstarszych parafii na Mazowszu, po prawej stronie Wisły. Swoją historię Osieck i parafia zawdzięczają książętom mazowieckim, którzy mieli tu swój dwór i zwierzyniec. Z czasem osada obronna, strzegąca traktów handlowych i strażnica Czerskiego zamku, stała się starostwem niegrodowym i była pod opieką króla. Pierwsze wzmianki o parafii Osieck pochodzą z końca XII i początków XIII wieku. W ciągu 700-letniej historii parafii istniało tu 5 kościołów.

Historia

Pierwszy kościół, którego istnienie potwierdzają źródła historyczne, powstał w II połowie XIII wieku. Jego fundatorem był Konrad I – książę mazowiecki, była to budowla drewniana i przetrwała niespełna sto lat, gdyż spłonęła doszczętnie w I połowie XIV wieku. Kolejną świątynię, również drewnianą zbudowano w 1353 roku z inicjatywy księcia mazowieckiego Ziemowita III. Istniała ona do 1656 roku, kiedy to podczas „potopu” spalili ją Szwedzi. Na jej miejscu zbudowano tymczasową kaplicę, która służyła jako miejsce kultu przez 18 lat. Trzeci osiecki kościół, również drewniany, zbudowano z fundacji marszałka koronnego Franciszka Bielińskiego w 1675 roku. Przetrwał on do 1778 roku. Kolejny kościół był murowany, budował go ksiądz Andrzej Reptowski w latach 1778-82. Niestety był on za mały w stosunku do powiększającej się liczby wiernych, dlatego też postanowiono wybudować większą świątynię. Została ona wybudowana w latach 1902-04 wg projektu Stefana Szyllera, a konsekrowana przez sufragana podlaskiego bpa Franciszka Jaczewskiego w 1908 roku.

Sytuacja

Budynek kościoła jest usytuowany w północnej części miejscowości, na terenie kościelnym otoczonym murowanym ogrodzeniem. Teren ten ogranicza od południa ulica Kościelna, a od zachodu ulica Warszawska. Świątynia jest orientowana, elewacją frontową zwrócona ku ulicy Warszawskiej, od strony ulicy niewielki, zadrzewiony parking. Od północy i wschodu teren kościelny przylega do gruntów probostwa z budynkami starej i nowej plebani oraz budynkami gospodarczymi od

północnego-wschodu i budynkiem organistówki od północnego-zachodu. Po stronie północnej ogrody i sady kościelne, ograniczone linią niewielkiej rzeki.

Opis kościoła

Świątynię wzniesiono na planie krzyża łacińskiego, typ halowy, trzynawowy z wyraźnie wyższą nawą główną i transeptem. Jest ona orientowana. Fundamenty wykonano z polnych kamieni, ściany wzniesiono z czerwonej cegły. Pierwotnie zamierzano zbudować także kościół dolny, lecz ze względu na źródłiska wody i podmokły teren musiano z tego planu zrezygnować. Nad wejściami znajdują się okazałe portale, a na fasadzie w rozecie umieszczona rzeźba Madonny z Dzieciątkiem. Wieże przypominają mariackie w Krakowie, pokryte są miedzianą blachą i mają zawieszone królewskie korony. Kościół reprezentuje styl „gotyku nadwiślańskiego”. Najstarszym zabytkiem świątyni jest kropielnica z czarnego marmuru chęcińskiego, pełniąca dawniej funkcje chrzcielnicy, znajdująca się w kruchcie kościoła, z XVIII wieku pochodząca z poprzednich kościołów. Wystrój wnętrza jest neogotycki z elementami barokowymi, pochodzącymi z poprzedniej świątyni. W ołtarzu głównym umieszczona jest rzeźbiona scena ukrzyżowania zasłaniana obrazem Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej, oraz rzeźby św. Piotra, Pawła, Andrzeja, Bartłomieja i Michała Archaniola. Stworzono też cztery ołtarze boczne. Po lewej stronie św. Józefa i Antoniego Padewskiego oraz Męczenników Podlaskich - patronów diecezji. Ołtarz Unitów Pratulinińskich w formie malowidła naściennego, jest to najpiękniejsze ich przedstawienie w diecezji siedleckiej. Po prawej stronie św. Anny - dawnej patronki parafii, oraz Matki Bożej Częstochowskiej z jej wizerunkiem pochodzącym z poprzedniego kościoła. W prezbiterium zawieszono są obrazy z poprzednich świątyń np.: św. Izydora Oracza, Trójca Święta, Przemienienie Pańskie, św. Józef z małym Jezusem; piękne przedstawienie cherubinów wielbiących Boga w formie rzeźb naściennych. W nawie głównej wolno stojąca ambona i chrzcielnica z nadstawą i obrazem Chrztu Pana Jezusa, zawieszono cztery wielkie żyrandole w kształcie pajaków, wiele feretronów i figur procesyjnych. W ołtarzu głównym złożone tabernakulum i obok niego dwie złożone „wieczne lampy”, dwa efektowne cherubiny trzymające świeczniki, a we

wnękach ołtarzowych relikwiarze śś. o. Pio, Faustyny Kowalskiej, **Andrzeja i Bartłomieja**. Ołtarze, ambona, i chrzcielnica wykonane z masy mozaikowej w 1909 roku w warszawskiej firmie J. Szpetkowski i S-ka, wszystko bogato złocone.

Wyposażenie świątyni pochodzi z poprzednich kościołów oraz z warszawskiej firmy Norblin, Bracia Buch i T. Werner. W nawach posadzka mozaikowa a w prezbiterium z granitu. W kościele zawieszono są stacje Drogi Krzyżowej z masy mozaikowej, tablica upamiętniająca żołnierzy AK z placówki Osieck, dowódcy i żołnierzy Batalionów Chłopskich, pamięci powstańców styczniowych z 1863 roku poległych w lesie pod Natolinem, poległych podczas II wojny światowej mieszkańców osieckiej parafii oraz tablica poświęcona budowniczemu kościoła księdzu prałatowi Aleksandrowi Olszewskiemu, proboszczowi osieckiemu w latach 1897-1921. W kruchcie wielki krucyfiks, wspomniana wcześniej kropielnica z marmuru, oraz dwie okazałe kropielnice w formie muszli trzymany przez anioły, tablica poświęcona pamięci powstańców styczniowych, którzy spoczywają w lesie pod Natolinem, informacja o historii parafii i spis osieckich proboszczów oraz ciekawe kręcone schody wiodące na chór muzyczny z prospektem organowym i balustradą ozdobioną aniołami grającymi na instrumentach. Kruchty oddzielone od naw ciekawymi metalowo- szklanymi drzwiami. W oknach umieszczone są witraże

Opis istniejącego ogrodzenia

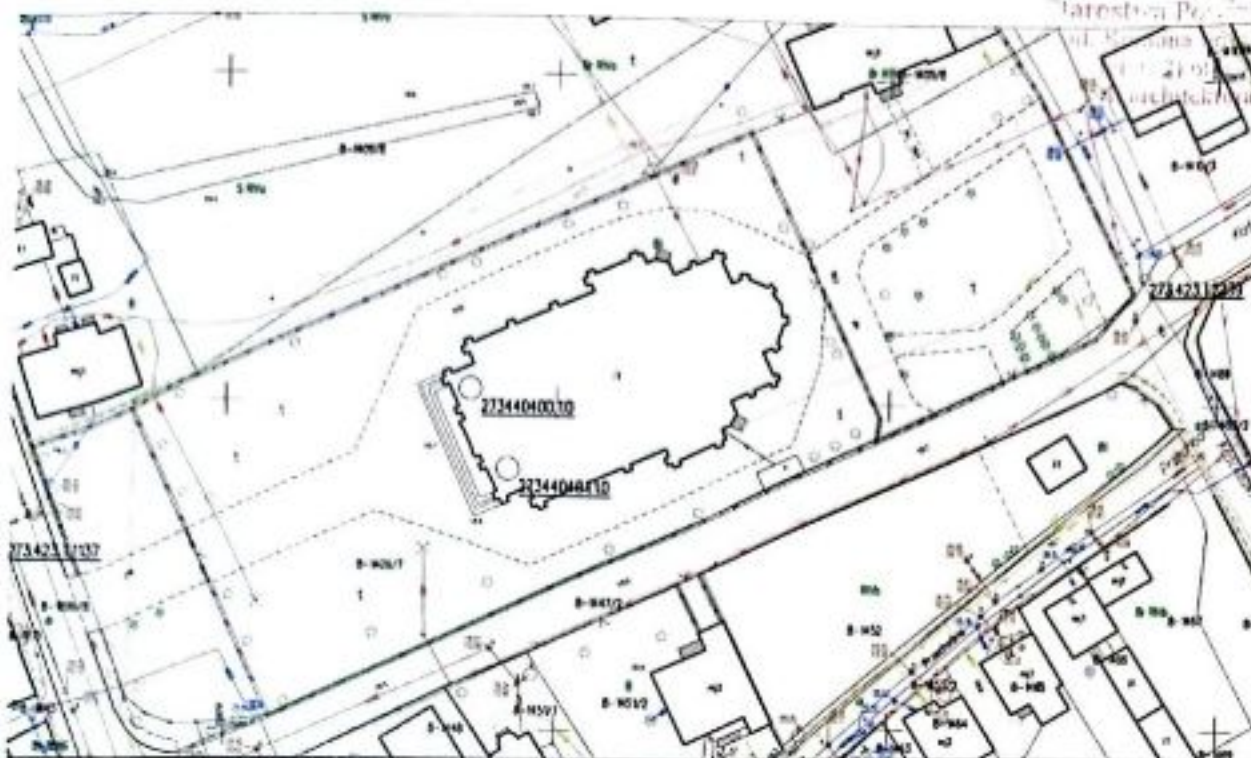
Historia

Ogrodzenie wzniesione łącznie z budynkiem kościoła w latach 1902-1907, prawdopodobnie przez kamieniarzy z niedalekich Górek, którzy również wykonywali fundamenty i podmurówki kościoła oraz plebani. Ostatni remont ogrodzenia przeprowadzono w latach 70-tych XX w.

Sytuacja

Ogrodzenie wyznacza teren kościelny w kształcie prostokąta, w układzie wschód-zachód, w którego centrum zlokalizowany jest kościół parafialny. Od strony południowej i południowo-zachodniej teren w granicach ogrodzenia jest sztucznie nadsypany (wyrównany), tworząc różnicę poziomów pomiędzy nim a ulicą Kościelną. W ogrodzeniu znajdują się dwie bramy, zlokalizowane na osi kościoła od strony wschodniej i zachodniej, od wschodu do ogrodzenia terenu kościelnego przylega ogrodzenie zespołu gospodarczego. Bramy ogrodzenia posiadają wyraźną stylistykę neogotycką.

Material i technika wykonania

Ogrodzenie wzniesione z granitu, filary bramek wejść od wschodu i zachodu z obrobionych bloków granitowych, a pozostała część muru z łupanych głazów narzutowych (tzw. granit polny), częściowo obrobionych. Fundament z głazów narzutowych spojonych zaprawą wapienno-cementową. Parapet prześel ogrodzenia oraz zwieńczenia

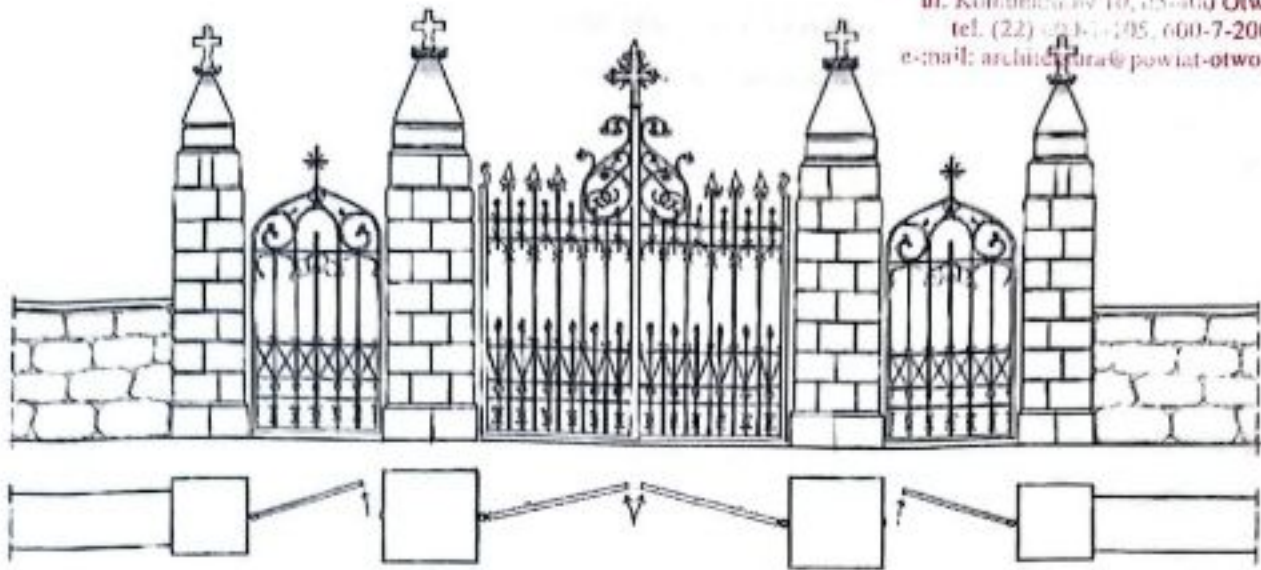

Opis ogrodzenia

Ogrodzenie nietynkowane, za wyjątkiem części południowej od strony ulicy Kościelnej. Wysokości około 1,5 m, grubości 60 cm. Wejście zachodnie z czterema filarami, na rzucie kwadratu, jednoskokowymi, z których dwa środkowe nieco wyższe. Filary nakryte daszkami namiotowymi ze stylizowanym bukietem roślinnym oraz krzyżem. Centralnie dwuskrzydłowa brama wjazdowa, po bokach dwie furtki. Brama i furtki ażurowe, kute z dekoracją geometryczną oraz roślinną. Furtki zwieńczone łukiem w formie oślego grzbietu. Wejście wschodnie z trzema filarami, na rzucie kwadratu, bez uskoków, o równej wysokości. Filary nakryte daszkami namiotowymi zwieńczone krzyżem. Pomiędzy filarami brama wjazdowa oraz furtka o formie analogicznej jak brama zachodnia.

Cel i zakres planowanych prac:

Celem planowanych prac jest poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zbytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych.

Należy rozważyć dwie metody poszerzenia bramy:

Wariant 1 - poprzez podcięcie i przesunięcie o ok. 1 m słupa bramy i słupa furtki.

Wariant 2- poprzez rozebranie słupa bramy i słupa furtki i ich ponowne złożenie odtworzeniowe przy użyciu tych samych elementów i ewentualnym uzupełnieniu ubytków.

W obu przypadkach niezbędne będzie rozebranie fragmentu kamiennego parkanu na odcinku ok. 1m i wykonanie zazbrojonych fundamentów pod słup bramy i słup furtki.

Prace remontowo-konserwatorskie powinny być prowadzone z poszanowaniem substancji oryginalnej. W procesie konserwacji należy wykorzystać wszystkie zachowane oryginalne elementy wystroju, chyba, że ich stan techniczny jest tak

zły, że nie uda się z powodzeniem przeprowadzić prac konserwatorskich, wtedy należy przyjąć wykonanie ich wiernych replik. Rekonstrukcja elementów brakujących powinna być przeprowadzona przy użyciu materiałów i technik zgodnych z oryginałem. Przy przebudowie bramy głównej nie można wykonywać wykopów otwartych oraz wszelkie działania prowadzić od strony parkingu, nie wjeżdżać na teren za murem ciężkim sprzętem. Zabezpieczyć korony drzew na czas pracy dźwigiem. Niedopuszczalne jest uszkodzenie drzew (korzeni, pnia, korony).

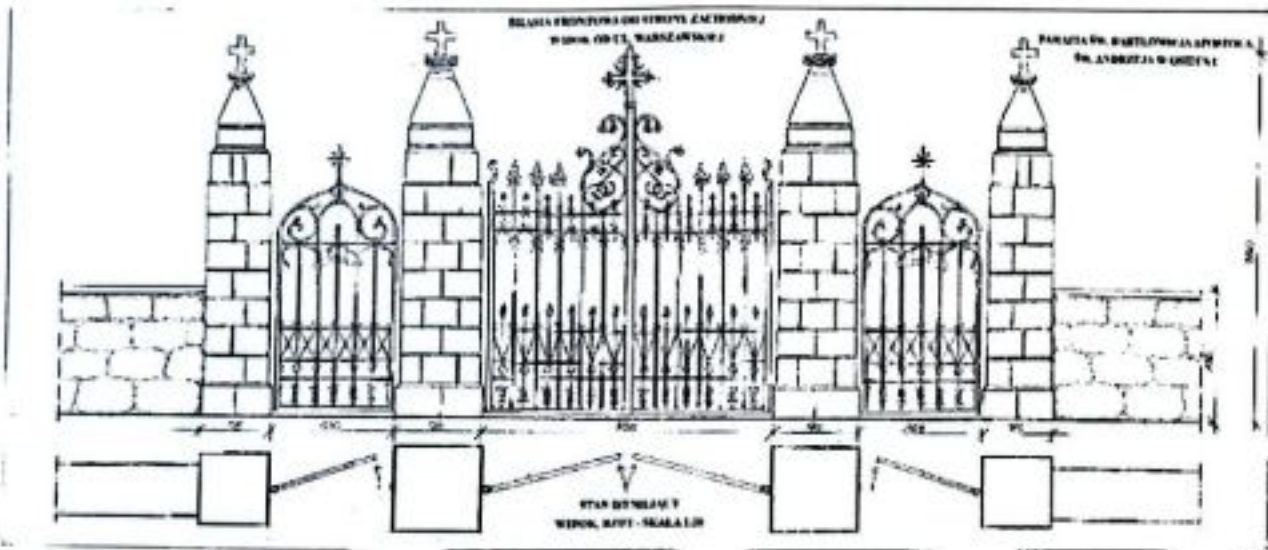
Wariant 1 - przeniesienie w całości obu słupów na wyznaczone miejsce przy użyciu dźwigu samojezdnego. Każdy ze słupów należy wcześniej zabezpieczyć specjalną stalową konstrukcją z zewnątrz i dodatkowo w środku drugą z drewnianych belek. W nowym miejscu, gdzie zostaną osadzone na ok. miesiąc wcześniej należy wylać ławę betonową. Realizacja tego zadania będzie składała się z pięciu istotnych elementów:

- 1) przygotowanie – planowanie przeprowadzenia prac,
- 2) zabezpieczenie konstrukcji,
- 3) montaż elementów stalowych służących do przeniesienia,
- 4) przeniesienie oraz osadzenie słupów na nowym miejscu,
- 5) niezbędne prace renowacyjne.

Jednocześnie warto podkreślić, że w trakcie planowanych działań mogą wystąpić nieprzewidziane zdarzenia związane z prowadzonymi robotami (stan techniczny fundamentu, jakość materiałów wewnętrznej konstrukcji słupów itp.). Za najtrudniejszy element, należy uznać samo oderwanie od gruntu/fundamentu i podniesienie słupa – ciężko jest przewidzieć zachowanie się pewnych elementów, co niesie ze sobą ogromne ryzyko niepowodzenia. Po zakończeniu translokacji słupów będzie kontrola ich stanu i bieżąca konserwacja. Należy użyć do renowacji bardzo wysokiej jakości materiałów, pozwalających na długi czas ich zabezpieczona, natomiast trzeba pamiętać i prowadzić okresowe naprawy, nie dopuszczając do uszkodzeń powodujących poważne zmiany. W związku ze zwiększeniem odległości

pomiędzy słupami bramy potrzebne będzie również poszerzenie obu kutek skrzydeł bramy. W celu zachowania ich oryginalnego wyglądu proponuje się dodać po dwa powtarzalne pionowe moduły z każdej ze stron, wykonane dokładnie na wzór istniejących podziałów, odpowiednio z nimi połączone tworząc harmonijną i ujednoliconą całość. Proponowane w dokumentacji rozwiązania projektowe mają na celu harmonijne powiązanie współczesnych potrzeb użytkowych i funkcjonalnych z zabytkowym charakterem obiektu. Zastosowanie nowoczesnego systemu renowacji obiektów zabytkowych opracowanego w oparciu o technologię i produkty wybranej w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków firmy, dla którego należy zapewnić wykonawstwo na poziomie odpowiednim dla rangi tego obiektu, gwarantuje pożądaną wysoką jakość planowanych prac.

Zestawienie stanu istniejącego z projektowanym

Dokładny zakres robót należy ocenić po ustawieniu rusztowań i zapoznaniu się z aktualnym stanem technicznym słupów. Przed przystąpieniem do prac związanych z poszerzeniem bramy wykonawca musi w stosownej formie zinwentaryzować istniejące elementy zarówno kamieniarskie jak i kowalskie, w celu ich późniejszego dokładnego odtworzenia. Należy bezwzględnie przestrzegać reżimu technologicznego prowadzonych robót budowlanych, a wszystkie wątpliwości występujące w toku prac oraz ewentualne korekty wynikające ze specyfiki obiektu należy konsultować z inwestorem oraz przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nadzorującym przebieg prac. Ze względu na lokalizację na terenie zabytkowego założenia z nielicznie występującym starodrzewem, podczas prowadzenia prac remontowych, transportu materiałów czy ewentualnego użycia ciężkiego sprzętu należy odpowiednio zabezpieczyć pnie i korony rosnących w pobliżu drzew. Przed rozpoczęciem robót budowlanych teren w bezpośrednim sąsiedztwie remontowanego ogrodzenia powinien zostać ogrodzony i odpowiednio oznakowany. Ponadto przed przystąpieniem do rozpoczęcia prowadzonych prac należy w uzgodnieniu z inwestorem przygotować odpowiednie miejsce do gromadzenia i składowania materiałów oraz dla zaplecza budowy. Po wykonaniu wszystkich robót całość materiałów rozbiórkowych powinna być wywieziona, a teren uporządkowany i przywrócony do stanu pierwotnego

Cel i zakres opracowania:

Celem opracowania jest wykonanie projektu wymiany nawierzchni ciągów pieszych wraz z opaską żwirową wokół kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku na działce nr ewid. 1409/7. Zakres opracowania obejmuje projekt wymiany nawierzchni ciągów pieszych wraz z opaską żwirową.

Opis stanu istniejącego

Obecnie nawierzchnia jest wykonana z betonu. Szerokość drogi zróżnicowana. Nawierzchnia bez krawężników. Stan nawierzchni określa się jako zły. W trakcie wizji lokalnej stwierdzono znaczne ubytki nawierzchni i odkształcenia pionowe nawierzchni. Betonowy materiał nawierzchni, wskutek długotrwałej eksploatacji uległ miejscami spękaniu i złuszczeniu. Wskutek odkształceń nawierzchni zniszczeniu uległo pionowe ukształtowanie placu (niweleta, spadki poprzeczne) i uniemożliwione jest odwadnianie powierzchniowe ciągów pieszych. Nawierzchnię kwalifikuje się do wymiany.

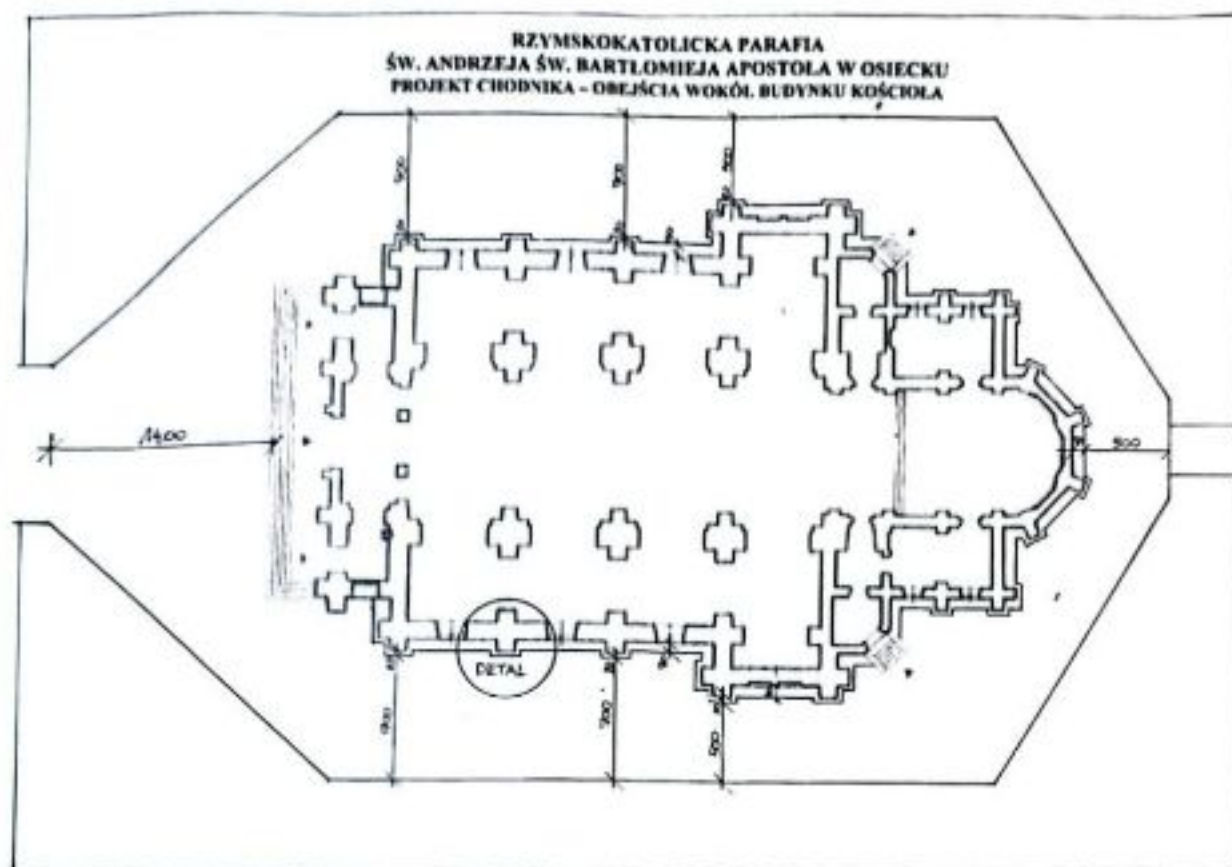
Opis stanu projektowanego

Projektuje się całkowitą wymianę nawierzchni wraz z podbudową i wzmocnieniem podłoża ciągów pieszych wraz z wykonaniem opaski żwirowej wokół budynku kościoła.

Projektowana nawierzchnia z betonowych płyt o grubości 6cm i z kostki brukowej na podbudowie z kruszywa stabilizowanego mechanicznie gr. 15cm i podsypce cementowo-piaskowej 5cm. Nawierzchnia ograniczona betonowym obrzeżem gr. 8cm. Projektowane ukształtowanie pionowe jest odtworzeniem istniejącego układu spadków podłużnych i poprzecznych nawierzchni (po eliminacji odkształceń pionowych nawierzchni). Odwodnienie nawierzchni poprzez spływ powierzchniowy na teren biologicznie czynny.

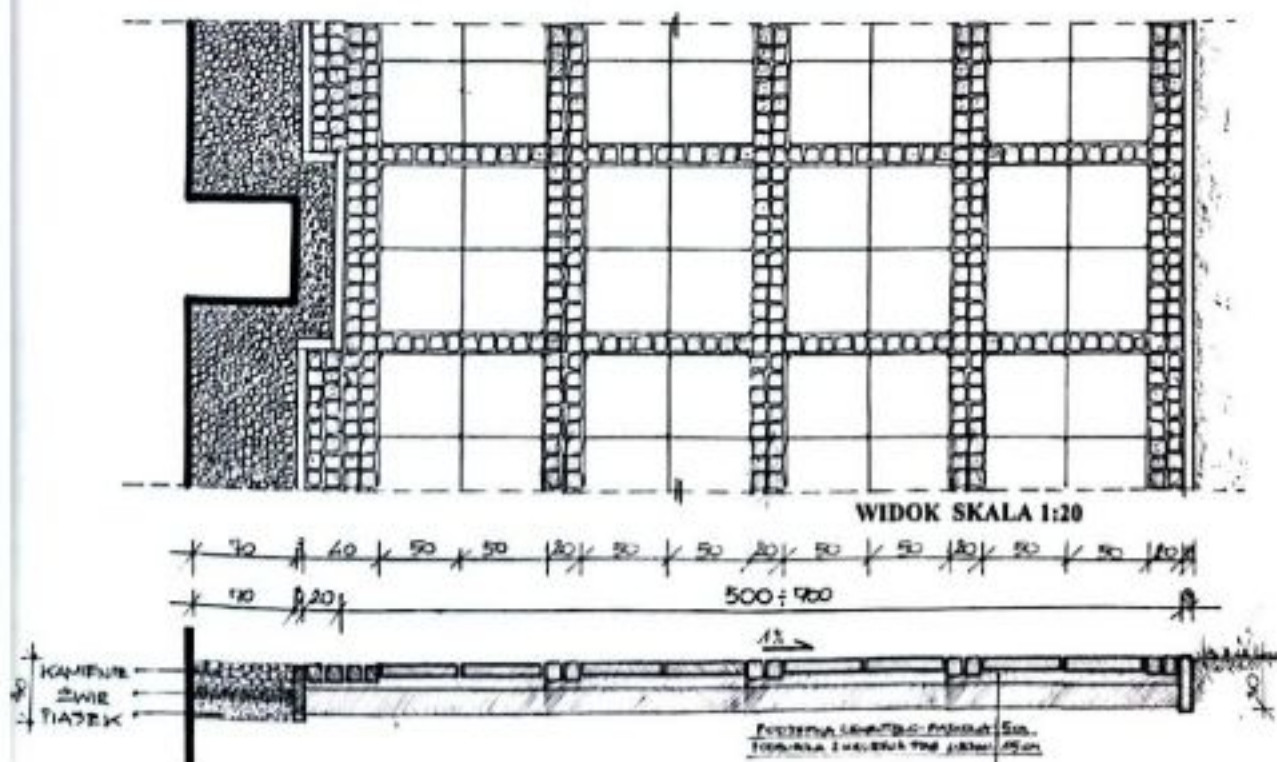

Projektowana opaska wykonana z kamieni, żwiru oraz piasku. Grubość opaski ok. 30cm, szerokość 70cm. Roboty ziemne przy projektowanej inwestycji ograniczają się do wykonania koryta pod warstwy podbudowy i nawierzchni. Przed rozpoczęciem robót ziemnych należy wykonać roboty rozbiórkowe istniejących nawierzchni.

PARAFIA ŚW. ANDRZEJA
 ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁAW OSIĘCKU

DETAL - PROJEKTOWANA NAWIERZCHNIA
 Z PŁYT BETONOWYCH 50 x 50 I KOSTKI BRUKOWEJ

ZABEZPIECZENIE DRZEW PODCZAS PRAC ZWIĄZANYCH Z**WYKONANIEM CIĄGÓW PIESZYCH, OPASKI ŻWIROWEJ****ORAZ PRZESUNIĘCIEM SŁUPA BRAMY I FURTKI**

Celem planowanych prac jest wymianą zniszczonej i nieestetycznej nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonanie opaski żwirowej przy ścianach świątyni oraz poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zbytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych. Ze względu na lokalizację na terenie zabytkowego założenia z nielicznie występującym starodrzewem, podczas prowadzenia prac remontowych, transportu materiałów czy ewentualnego użycia ciężkiego sprzętu należy odpowiednio zabezpieczyć pnie i korony rosnących w pobliżu drzew. Planowane prace budowlane nie mogą naruszać substancji zabytkowej ani nie mogą pogorszyć zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków. Planowane działania należy przeprowadzić bez ingerencji w podziemną część roślin, a ingerencję w ich korony należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Istniejące drzewa i krzewy rosnące na terenie wokół zabytkowego kościoła nie stanowią zieleni zorganizowanej, ma raczej ona charakter niekonsekwentnie prowadzonych na przestrzeni wielu lat rozmaitych często przypadkowych nasadzeń, nie występują tu elementy kompozycyjne takie jak szpalery czy aleje. Obok kilku okazałych lip i kasztanowców jest wiele drzew iglastych w różnym wieku. Zarówno ich wartość estetyczna jak i stan fitosanitarny jest zróżnicowany. W celu właściwego zagospodarowania otoczenia oraz stosownej ekspozycji zabytkowej świątyni należy w przyszłości opracować program prac pielęgnacyjnych, w oparciu o który można będzie przeprowadzić rewitalizację istniejącej zieleni.

Zabezpieczenie drzew i krzewów na placu budowy**1. Zabezpieczenie drzew poprzez odeskowanie pnia**

Należy zabezpieczyć wszystkie drzewa znajdujące się na terenie inwestycji, jak i wszystkie drzewa znajdujące się poza granicami inwestycji, a narażone na

uszkodzenia w wyniku ruchu maszyn oraz transportu materiałów budowlanych. W ramach zabezpieczenia drzew należy wykonać następujące czynności:

WYDZIAŁ ARCHITECTURY
I INŻYNIERSTWA
Starostwo Powiatowe w Opatowie
ul. Wolności 10, 05-800 Opatów
tel. (22) 600 71 11, 600 71 12
e-mail: architektura@powiat-opatowski.pl

- zabezpieczyć pnie drzew obudową z desek do wysokości pierwszych gałęzi, czyli około 3 m, określonej jednak indywidualnie dla każdego drzewa, aby nie uszkodzić najbliższych konarów,
- pomiędzy deski a pień należy włożyć materiał izolacyjny w postaci mat słomianych bądź geowłókniny (minimum 2 warstwy)
- dolna część każdej deski powinna opierać się na podłożu (i być lekko zagłębiona w ziemi),
- jeżeli jest to niemożliwe np. przez nadbiegi korzeniowe, deski należy obsypać ziemią, przymocowanie deskowania do pnia opaskami z drutu okrągłego, miękkiego ocynkowanego lub taśmy stalowej ocynkowanej (nie wolno używać do tego celu gwoździ),
- w przypadku wymiany nawierzchni utwardzonych w obrębie rzutu korony i strefie 2 m od obrysu korony nie wolno pozostawiać odkrytej wierzchniej warstwy ziemi, należy natychmiast położyć nową nawierzchnię lub przykryć glebę matami słomianymi lub wilgotną jutą,
- wytyczyć trasy poruszania się ludzi i sprzętu budowlanego,
- wytyczyć miejsca składowania materiałów (poza obrębem systemu korzeniowego),
- podwiązać nisko osadzone gałęzie.

Niedopuszczalne jest zabezpieczanie pni drzew jedynie jutą bądź geowłókniną.

2 Podlewanie

Podczas prowadzenia prac budowlanych a w szczególności podczas wykonywania wykopów w obrębie systemu korzeniowego drzew, należy bardzo intensywnie podlewać wszystkie drzewa znajdujące się na placu budowy przez cały okres prowadzenia robót budowlanych.

Wymagania:

- drzewa należy podlewać w obrębie korzeni włóśnikowych a nie u podstawy pnia (korzenie włóśnikowe znajdują się w obrębie rzutu korony drzewa).
- do podlewania należy użyć przenośnych zraszaczy, deszczowni lub innych metod zapewniających intensywne i ciągle nawadnianie terenu wokół drzew,
- należy na każdy centymetr obwodu drzewa zużyć 10 l wody tak by osiągnąć pełne nasycenie wodą gleby na głębokość 10 cm

3. Ogólne zasady prowadzenia robót w zasięgu koron i 2 m od obrysu rzutu korony drzewa

Do obowiązków Wykonawcy należy dopilnowanie, aby w zasięgu strefy korzeniowej wszystkich drzew tj. w zasięgu ich koron i w odległości 2 m od obrysu korony:

- nie były składowane materiały budowlane,
- nie poruszał się sprzęt mechaniczny,
- nie zaszły zmiany poziomu gruntu,
- prace ziemne w obrębie korzeni nie były planowane w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w pełni lata,
- czasowe wykopy na instalacje prowadzone były ręcznie i w możliwie krótkim okresie czasu.

4. Zapobieganie zagęszczeniu gruntu

Przyczyn zagęszczenia gruntu wokół drzewa jest wiele: ruch pojazdów, udeptywanie, nieprawidłowe składowanie materiałów, umacnianie nawierzchni. To prowadzi do zmniejszenia ilości tlenu glebowego z 12-20% do 1-12%. Przy tak niskim procencie tlenu w glebie, korzenie mają ograniczone lub uniemożliwione oddychanie. Ubijanie lub udeptywanie gleby prowadzi do zniszczenia struktury gruzelkowej a tym samym do ograniczenia wsiąkanie wody opadowej i zniszczenia życia biologicznego w glebie.

Zalecenia:

- nie wolno składować w obrębie drzew (w obrębie rzutu korony drzew) materiałów budowlanych, parkować maszyn i pojazdów, lokalizować budynków zaplecza budowy,
- niedopuszczalny jest ruch maszyn i pojazdów w obrębie systemu korzeniowego drzew istniejących

5. Zasady wykonywania prac ziemnych

System korzeniowy wolno rosnącego drzewa sięga do ok. 60 cm głębokości. Podczas prac budowlanych może on ulec uszkodzeniu mechanicznemu (np. przez sprzęt) co spowoduje jego redukcję, ale także może ulec przemarzaniu lub przesychaniu na skutek jego odkrycia. Zagrożenie przemarzaniem i przesuszeniem korzeni zwiększa długi okres otwarcia wykopu oraz nieprawidłowy termin prac ziemnych. Najbardziej groźne jest przeprowadzanie prac zimą (ze względu na duże zagrożenie przemarznięcia odkrytych korzeni) oraz latem ze względu na możliwość wysychania systemu korzeniowego oraz szybkiej utraty wody). Dlatego aby nie narażać drzew na tego typu uszkodzenia należy rozpocząć prace ziemne jesienią, gdy opadną liście (jest to pora idealna dla drzew) oraz ograniczyć możliwie jak najbardziej czas, w którym korzenie będą odsłonięte. Prace ziemne przy korzeniach powinno się wykonywać ręcznie bez używania sprzętu ciężkiego. W przeciwnym razie maszyny zniszczą korzenie, ale także warstwę wokół nich. Na skutek mechanicznego uszkodzenia dostaną się do korzeni grzyby (zwiększy się rozkład korzeni) ale także wektory różnych chorób co w efekcie może spowodować zamieranie drzewa.

6. Pielęgnacja drzew uszkodzonych w trakcie prowadzenia robót budowlanych

W przypadku uszkodzenia korzeni wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- wykonanie cięć sanitarnych korzeni (wszystkie cięcia korzeni wykonywać pod kątem prostym); przy określaniu miejsca cięcia korzenia nie należy sugerować się miejscem rozgałęzienia, lecz dokonać go tam, gdzie zaczyna się korzeń zdrowy (żywy),
- zabezpieczenie powierzchni ran preparatem bakteriobójczym (Funaben, Dendromal)
- na bieżąco przysypywanie glebą zabezpieczonych korzeni,

- wskazane jest, aby przynajmniej w najbliższym otoczeniu uszkodzonych korzeni, dotychczasową ziemię zastąpić bardziej zasobną. W przypadku uszkodzenia gałęzi wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:
- usunięcie uszkodzonych gałęzi (przy cięciu gałęzi o średnicy powyżej 3 cm cięcia należy wykonywać zawsze trzyetapowo),
- zabezpieczenie ran natychmiast po usunięciu żywej gałęzi,
- wyrównanie powierzchni cięcia i uformowanie powierzchni rany,
- rany o średnicach do 10 cm zasmazuje się w całości preparatem o działaniu bakteriobójczym,
- rany o średnicach ponad 10 cm zabezpiecza się dwuskładnikowo – krawędzie rany, tzn. miejsca, z których będzie wyrastała tkanka żywa (kalus) i drewno czynne preparatem o działaniu powierzchniowym (pierścień grubości 1,5-2 cm); pozostałą część rany wewnątrz pierścienia środkiem impregnującym. W przypadku powstania ubytków powierzchniowych wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:
- wygładzenie i uformowanie powierzchni rany,
- uformowanie krawędzi rany (ubytku),
- zabezpieczenie całej powierzchni rany – świeże rany zabezpiecza się jedynie przez zasmazowanie w całości preparatem o działaniu bakteriobójczym. Należy bezwzględnie przestrzegać reżimu technologicznego prowadzonych robót budowlanych, a wszystkie wątpliwości występujące w toku prac oraz ewentualne korekty wynikające ze specyfiki obiektu należy konsultować z inwestorem oraz przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nadzorującym przebieg prac.

Wykaz drzew rosnących na terenie wokół kościoła Parafii Rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja przy ul. Kościelnej 4 w Osiecku

L.p. gatunek drzewa obwód pnia mierzony w pierśnicy na wys. ok.150 cm

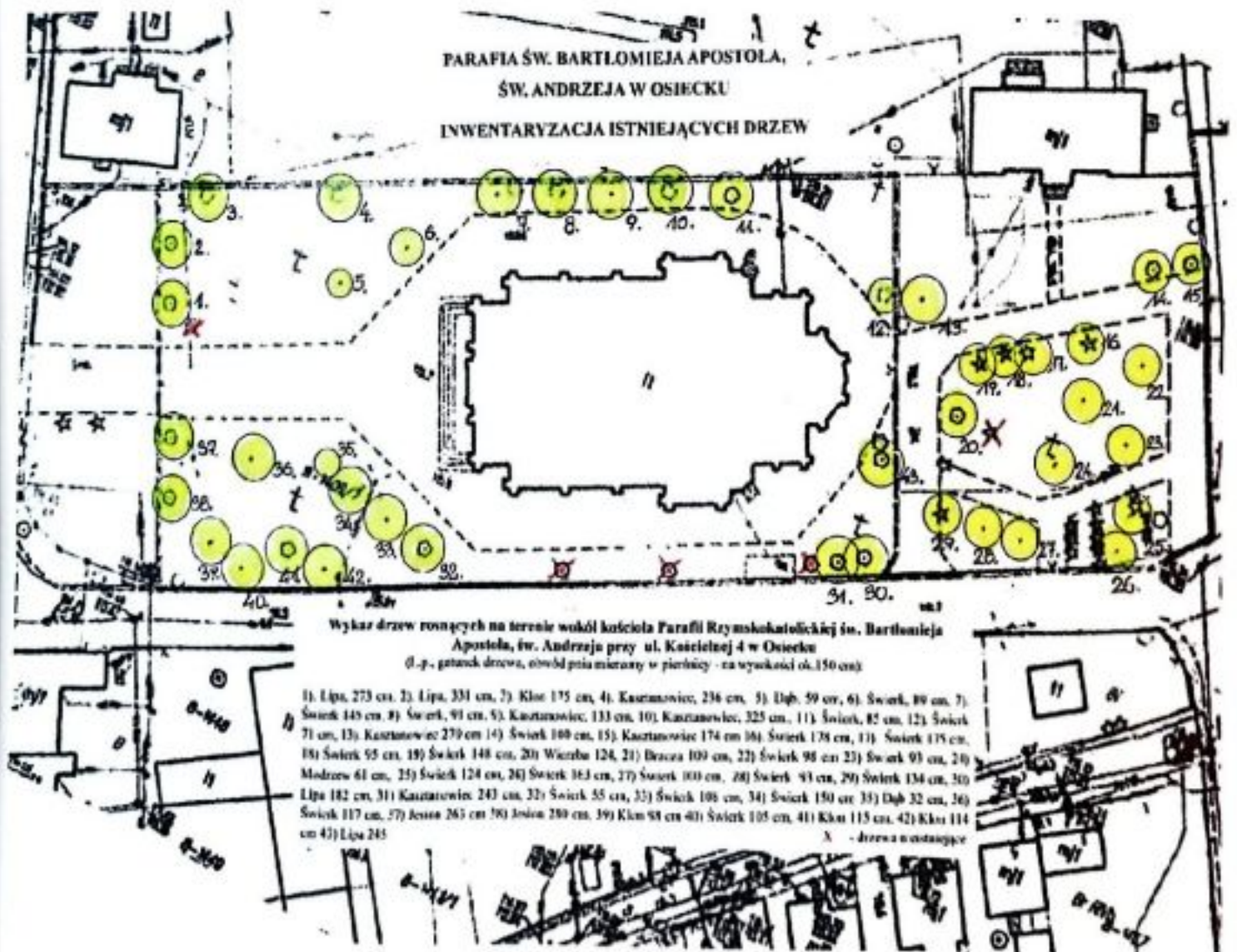
- 1). Lipa, 273 cm,
- 2). Lipa, 331 cm,
- 3). Klon 175 cm,
- 4). Kasztanowiec, 236 cm,

- 5). Dąb, 59 cm,
- 6). Świerk, 89 cm,
- 7). Świerk 145 cm,
- 8). Świerk, 91 cm,
- 9). Kasztanowiec, 133 cm,
- 10). Kasztanowiec, 325 cm.,
- 11). Świerk, 85 cm,
- 12). Świerk 71 cm,
- 13). Kasztanowiec 270 cm
- 14). Świerk 100 cm,
- 15). Kasztanowiec 174 cm
- 16). Świerk 178 cm,
- 17). Świerk 175 cm,
- 18) Świerk 95 cm,
- 19) Świerk 148 cm,
- 20) Wierzba 124 cm ,
- 21) Brzoza 109 cm,
- 22) Świerk 98 cm
- 23) Świerk 93 cm,
- 24) Modrzew 61 cm,
- 25) Świerk 124 cm,
- 26) Świerk 163 cm,
- 27) Świerk 100 cm,
- 28) Świerk 93 cm,
- 29) Świerk 134 cm,
- 30) Lipa 182 cm,
- 31) Kasztanowiec 243 cm,
- 32) Świerk 55 cm,
- 33) Świerk 108 cm,
- 34) Świerk 150 cm

- 35) Dąb 32 cm,
- 36) Świerk 117 cm,
- 37) Jesion 263 cm
- 38) Jesion 280 cm,
- 39) Klon 98 cm
- 40) Świerk 105 cm,
- 41) Klon 115 cm,
- 42) Klon 114 cm
- 43) Lipa 245 cm

W załączeniu mapa z naniesionymi drzewami

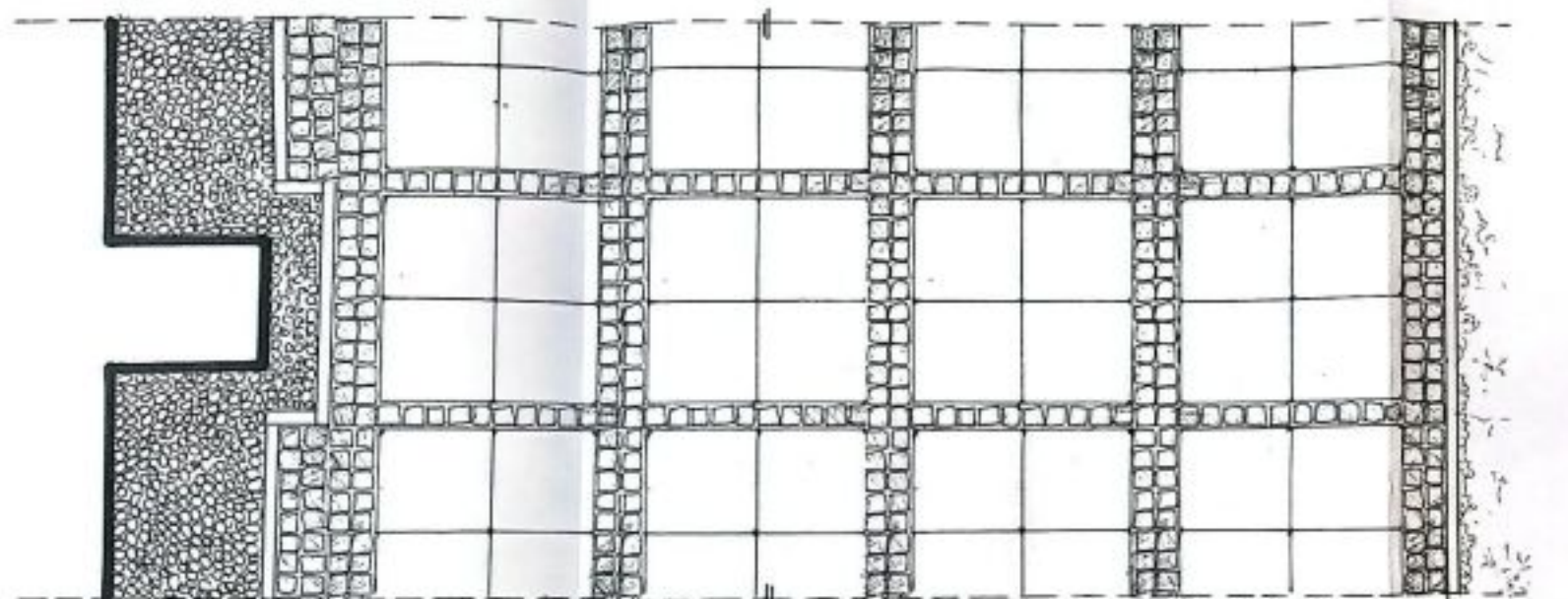
Architectural floor plan of a building. The plan shows a central hall with a semi-circular extension on the right side. The overall width is 1400 and the height is 1700. The semi-circular extension has a radius of 500. A circular detail is marked with the word "DETAIL".

INICJA-PROJEKT	
PROJEKT WYMIARY NAWIERZCHNI CIĄGU PRZESZEGO, WYKONANIA OPASKI ZWIROWEJ KOŚCIOŁA ORAZ POSZERZENIA BRAMY GŁÓWNEJ	
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apóstola, św. Andrzeja w Olszku. ul. Kościelna 4, 08-445 Olszek
URZĄDZNIK:	ul. Kościelna 4, 08-445 Olszek / dz.nr 14097
Tytuł rysunku	
Schemat układania nawierzchni	
mgr inż. Arkadiusz Jabłoński	<div style="float: right; text-align: right;">POCISKA </div>
TAKA	BRAMA: ARCHITEKTURA
PRACOWNIK ARCH.-BUD.	GŁÓWNA: 02.3004d
NR RIS.	BULVA: 1:20
A-3	

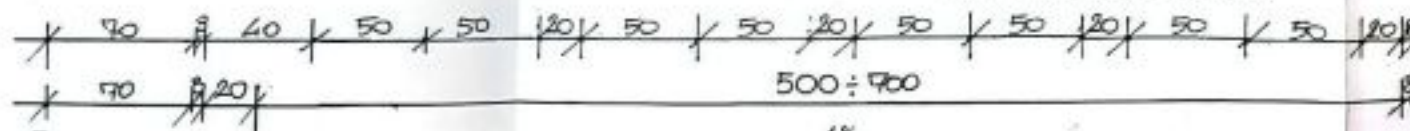

PARAFIA ŚW. ANDRZEJA
ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁAW OSIECKU

DETAL – PROJEKTOWANA NAWIERZCHNIA
Z PŁYT BETONOWYCH 50 x 50 I KOSTKI BRUKOWEJ

WIDOK SKALA 1:20

PRZĘKRÓJ A-A SKALA 1:20

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwo Powiatowe w Ostrołęce
ul. Karłowicza 24, 05-114 Ostrołęka
tel. (22) 699-1-100, 144-1-290
e-mail: architekci@powiat.ostroleka.pl

NAZWA PROJEKTU:		
PROJEKT WYMIANY NAWIERZCHNI CIĄGU PRZESZŁEGO, WYKONANIA OPASKI ŻWIROWEJ KOŚCIOŁA ORAZ POSZERZENIA BRAMY GŁÓWNEJ		
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Ostrołęce ul. Kościelna 4, 05-445 Ostrołęka	
LICENCJA:	ul. Kościelna 4, 05-445 Ostrołęka, dz.nr 1409/7	
TEMAT WYKRESU:	Schemat układania nawierzchni	
mgr inż. Arkadiusz Jabłoński	mgr inż. Łukasz Wójcik	mgr inż. Arkadiusz Jabłoński
PROJEKT ARCH.BUD.	WYKONANIE ARCHITEKTURA	OPRACOWANIE ARCHITEKTURA
WERSJA:	A-4	SKALA 1:20

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO	ZAŁĄCZNIKI: OPINIE, UZGODNIENIA, POZWOLENIA I INNE DOKUMENTY
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	OSIECK DZ. NR 1409/7
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	VIII
LOKALIZACJA:	ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck , dz.nr 1409/7
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
DATA OPRACOWANIA:	Luty 2024r.

SPIS ZAWARTOŚCI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oświadczenie projektantów 2. Uprawnienia budowlane 3. Informacja bioz 4. Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 5. Decyzja Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków 6. Program prac remontowych 7. Program zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła 8. Inwentaryzacja drzew 9. Detal ułożenia nawierzchni 10. Licencja do mapy zasadniczej 11. Mapa zasadnicza
-----------------	--

Oświadczenie projektantów

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu
ul. Komuny 100, 34-000 Oświęcim
tel. (22) 606 10 00, 606 10 300
e-mail: biuro@oswiecim.pl, oswiecimki.pl

Zgodnie z art. 34 ust. 3d pkt.3 - Ustawy Prawo budowlane, Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.). Oświadczam, iż niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z zawartą umową, zgodnie z obowiązującymi przepisami, warunkami technicznymi oraz normami w tym zakresie i że jest kompletna z punktu widzenia celu któremu ma służyć (art. 34 ust. 3d pkt 3 – Ustawy Prawo Budowlane)

ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	OSIECK DZ. NR 1409/7
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	VIII
LOKALIZACJA:	ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck , dz.nr 1409/7
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
DATA OPRACOWANIA:	Luty 2024r.

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA	IMIĘ, NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANymi BEZ OGRANICZEŃ UPR. DS.5142.8.2022.MŚ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

LUBELSKA
OKRĘGOWA
IZBA
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Lublin, dnia 2 czerwca 2015 r.

LOIB.OKK.7131/95-7132/95/15

DECYZJA

Na podstawie: art. 34 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1946 / i art. 12 ust. 2 i ust. 3, ust. 4c pkt 3, art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.), § 10 i § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. poz. 1278), po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz złożenia egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym

Pan Arkadiusz JABŁOŃSKI

magister inżynier

urodzony dnia 12 stycznia 1989 r. w Kozienicach

otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Nr ewidencyjny: LUB/0247/PWBKb/15

*do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej*

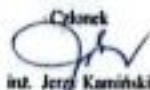
UZASADNIENIE

W związku z uwzględnieniem w całości żądania strony, na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji. Zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazano na odwrocie decyzji.

Pouczenie :

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Lublinie, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Skład orzekający Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

Celownik

Int. Jerzy Kamiński

Celownik

dr hab. Wł. Anna Halička

Przewodniczący

dr inż. Wiesław Nurek

Otrzymują:

1) Pan Arkadiusz Jabłoński
ul. Króla Rogera 1/41
20-857 Lublin

2. Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego

3. a/a

**Za zgodność
z oryginałem**

- 2 -

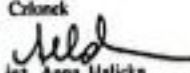
**Szczegółowy zakres uprawnień
do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej**

Pan Arkadiusz JABŁOŃSKI

- I. Na mocy art. 12 ust. 1 pkt 1 - 5, art. 13 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo budowlane, w zakresie objętym wymienioną specjalnością, niniejsze uprawnienia stanowią podstawę do:
- projektowania, sprawdzania projektów budowlanych w specjalności objętej niniejszymi uprawnieniami i sprawowania nadzoru autorskiego,
  - kierowania budową lub innymi robotami budowlanymi,
  - kierowania wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów,
  - wykonywania nadzoru inwestorskiego,
  - sprawowania kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych, bez ograniczeń.
- II. Na mocy § 10 i § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie / Dz. U. z 2014 r. poz. 1278/, uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń uprawniają do projektowania konstrukcji obiektu i kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do konstrukcji oraz architektury obiektu.
Sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu, w zakresie specjalności objętej niniejszymi uprawnieniami.

Skład orzekający Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

Członek

inst. Jerzy Kasiński

Członek

dr hab. inż. Anna Halicka

Przewodniczący

dr inż. Wiesław Nurek

**Za zgodność
z oryginałem**

Zaświadczenie
o numerze weryfikacyjnym:
LUB-7KC-BE8-KS6 *

Pan Arkadiusz Jabłoński o numerze ewidencyjnym LUB/BO/0190/15
adres zamieszkania m. Bierzdz 36, 26-720 Policzna
jest członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2023-10-01 do 2024-09-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-09-29 roku przez:

Joanna Gieroba, Przewodniczący Rady Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go
kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.pilb.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

Za zgodność
z oryginałem

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie
ul. Krakowska 16, 00-118 Siedlce
tel. (22) 634 11 95/50
www.orka.pl

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwo Powiatowe w Otwocku
ul. Komuniściów 16, 05-400 Otwock
tel. (22) 600 7 100 / 600 7 200
e-mail: architektura@powiat-otwocki.pl

Siedlce, dnia 10-02-2022 r.

DS.5142.8.2022.MS

Pan mgr inż. Arkadiusz Jabłoński
Bierdzież 36, 26-720 Policzna

Wojewódzki Konserwator Zabytków Województwa Mazowieckiego informuje, że Pan mgr inż. Arkadiusz Jabłoński, zam. Bierdzież 36, 26-720 Policzna, posiadający uprawnienia budowlane LUB/0247/PWBKb/15 do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń oraz do projektowania bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, będący członkiem Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa Nr LUB/BO/0190/15 projektował, nadzorował i kierował pracami remontowo-budowlanymi na obiektach zabytkowych znajdujących się na terenie działania Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Siedlcach. Wszystkie prace zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej, w oparciu o stosowne wytyczne.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że Pan mgr inż. Arkadiusz Jabłoński, zam. Bierdzież 36, 26-720 Policzna, posiada stosowne uprawnienia do kierowania i prowadzenia nadzoru nad pracami prowadzonymi przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wymogami art. 37c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zmianami), oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81), i może być rekomendowany do projektowania oraz prowadzenia prac remontowo-budowlanych przewidzianych do realizacji na obiektach zabytkowych.

Niniejszą opinię wydaje się na wniosek zainteresowanego.

Z up. MAZOWIECKO-WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Mirosław Starczewski
Kierownik Delegatury w Siedlcach

[Signature]
Za zgodność
z oryginałem

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO	INFORMACJA BIOZ
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	OSIECK DZ. NR 1409/7
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	VIII
LOKALIZACJA:	ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck , dz.nr 1409/7
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
DATA OPRACOWANIA:	Luty 2024r.

FUNKCJA	IMIĘ, NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANymi BEZ OGRANICZEŃ UPR. DŚ.5142.8.2022.MS DO PROJEKTOWANIA I KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

Informacja BIOZ

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starosta Powiatu Opatowski
tel. (22) 641 10 00, 641 10 01
e-mail: biuro@opatowski.prawo.pl

Dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ze względu na specyfikę projektowanej budowy, którą należy uwzględnić zgodnie z art. 20 ust.1 pkt 1b ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku – „Prawo budowlane” (jedn. tekst Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 z późniejszymi zmianami), w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – tzw. „plan bioz”

SPIS ZAWARTOŚCI:

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.
2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.
3. Wskazanie elementów zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.
5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.
6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegającym niebezpieczeństwom – wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.

Przedmiotem inwestycji jest wymiana nawierzchni ciągu pieszego, wykonanie opaski żwirowej kościoła oraz poszerzenia bramy głównej przy Rzymskokatolickim Kościele pod wezwaniem św. Bartłomieja i św. Andrzeja w Osiecku . Inwestycja zlokalizowana jest na dz. nr 1409/7 w miejscowości Osieck.

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Teren objęty opracowaniem jest w tym momencie ogrodzony oraz zabudowany. Należy wyróżnić następujące naniesienia:

- budynek kościoła
- zieleń niska i wysoką zorganizowaną,
- ogrodzenie
- utwardzony plac główny wejściowy z otokiem komunikacji dookoła kościoła,
- lokalnie usytuowane wolnostojące lampy oświetleniowe.

3. Wskazanie elementów zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Na terenie działki nie ma elementów, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, lecz ze względu na wykonywanie remontu przy funkcjonowaniu plebanii również w dni powszednie będzie zachodziło zagrożenie dla osób wiernych – ich ruchu pieszego do i wokół obiektu.

4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.

Szczegółowy zakres robót budowlanych o których mowa w art. 21a ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, obejmuje w przypadku przedmiotowej inwestycji: roboty budowlane, których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności upadku z wysokości. Roboty, przy których wykonywaniu występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0 m a w szczególności przy wykonaniu elewacji:

- niebezpieczeństwo upadku z rusztowań,
- osunięcie się materiałów budowlanych lub narzędzi,
- montaż, demontaż i konserwacja rusztowań przy budynkach wysokich.

Podczas realizacji w/w zadania będą zatrudnione następujące grupy zawodowe, które narażone są na wystąpienie następujących zagrożeń:

- Kierowca samochodu ciężarowego, dostawczego, osobowego: upadek, potknięcie się, poślizgnięcie, uderzenie elementem samochodu lub transportowanym materiałem, kolizja drogowa;
- Mechanik samochodowy, mechanik sprzętu, elektromechanik: uderzenie środkami materialnymi, pochwycenie przez ruchome elementy, poparzenie elektrolitem, ogniem, upadek, potknięcie się, poślizgnięcie, wpadnięcie do kanału;
- Inżynier budowy, kierownik robót, majster budowy, pracownik ogólnobudowlany - upadek, potknięcie, upadek z wysokości, upadek ze schodów, poślizgnięcie na płaszczyźnie, uderzenie przez środki materialne, zetknięcie z uszkodzonym urządzeniem elektrycznym.

Obszarem występowania tych zagrożeń są miejsca prowadzenia robót i składowania materiałów. Czas występowania zagrożeń pokrywał się będzie z terminem realizacji robót wynikających z zadania inwestycyjnego. Skala występowania w/w zagrożeń mieści się w akceptowalnej kategorii ryzyka.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do

realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Otwocku
ul. Komuny 1, 05-082 Otwock
tel. 23 73 10 000, 23 73 10 001
e-mail: architektura@powiat-otwocki.pl

Roboty budowlane powinny być realizowane pod kierownictwem osoby posiadającej wymagane uprawnienia w danym zakresie, przy zachowaniu przepisów BHP.

Kierownik budowy dokona instruktażu pracowników ze wskazaniem zagrożeń.

Wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r w sprawie bhp przy wykonywaniu robót budowlanych; Dz.U.nr47 poz.401 rozdział 8-Rusztowania i ruchome podesty robocze, rozdział 9 – Roboty na wysokościach,

W przypadku przedmiotowej inwestycji nie będą występowały roboty szczególnie niebezpieczne.

- Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy powinny być prowadzone w następującym układzie:
  - Szkolenie wstępne realizowane w trzech etapach:
  - szkolenie wstępne ogólne zwane instruktażem ogólnym
  - szkolenie wstępne na stanowisku pracy zwane instruktażem stanowiskowym
  - szkolenie wstępne podstawowe zwane szkoleniem podstawowym
- Szkolenie i doskonalenie okresowe zwane szkoleniem okresowym

W celu zapewnienia bezpiecznej pracy na budowie powinny być przeprowadzane szkolenia stanowiskowe wszystkich pracowników ze szczególnym zwróceniem uwagi na:

- prawidłowe poruszanie się pracowników na terenie budowy z uwagi na ruch drogowy;
- prawidłowe przerzuty sprzętu przez jezdnię oraz w obiekcie;
- oznakowanie placu budowy;
- bezpieczne składowanie materiałów;
- zachowywanie właściwych odległości stanowisk pracy od linii NN, instalacji gazowych itp.;
- zapewnienia dróg komunikacyjnych na placu budowy
- ogrodzenie strefy niebezpiecznej
- odzież ochronną – kamizelki w kolorze pomarańczowym,
- obuwiu ochronnym, kaski.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegającym niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

- Informacja o wydzieleniu i oznaczeniu miejsc prowadzenia robót
- Miejsca prowadzenia robót będą oznaczone tablicami:
- uwaga roboty budowlane

- uwaga roboty na wysokościach
- nieupoważnionym wstęp wzbroniony

WYDZIAŁ ARCHITECTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Ostrołęce
ul. Komuny Kół 10 24-100 Ostrołęka
tel. (22) 629 74 00, 629 74 200
e-mail: architektura@powiat-ostrolecki.pl

- Składowanie materiałów niebezpiecznych

Z uwagi na charakter inwestycji nie przewiduje się używania materiałów niebezpiecznych.

- Miejsce przechowywania dokumentacji - dokumenty powinny być przechowywane w biurze Kierownika Budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym.

Roboty należy wykonać zgodnie z „Warunkami Technicznymi Wykonawstwa i Odbioru Robót Budowlano – Montażowych” część I „Roboty Ogólnobudowlane”.

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

FUNKCJA	IMIĘ, NAZWISKO oraz NR UPR.	DATA	PODPIS
Projektował	MGR INŻ. ARKADIUSZ JABŁOŃSKI UPR. PROJ. LUB/0247/PWBKB/15 W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANEJ DO PROJEKTOWANIA I KIEROWNIA ROBOTAMI BUDOWLANymi BEZ OGRANICZEŃ UPR. DS.5142.8.2022.MS DO PROJEKTOWANIA I KIEROWANIA ROBOTAMI PRZY OBIEKTACH ZABYTKOWYCH	02.2024	

DOZ-OAiK.650.764.2023.BS
Warszawa, 25 stycznia 2024 r.

Decyzja

ZA ZWROTNYM
POTWIERDZENIEM

Po rozpatrzeniu odwołania Parafii pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku, reprezentowanej przez Proboszcza, z dnia 7.08.2023 r. (data wpływu: 16.08.2023 r.), od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie z dnia 20.07.2023 r., znak: WN.5142.94.2023.JB, *pozwalającej ze stanowiska konserwatorskiego ww. Parafii*, reprezentowanej przez ks. Krzysztofa Samsela, na prowadzenie robót budowlanych polegających na wymianie nawierzchni ciągu pieszego, wykonaniu opaski żwirowej kościoła oraz poszerzeniu bramy głównej na działce nr ew. 1409/7 obr. 0008 w Osiecku, pow. Otwocki, na podstawie dokumentacji projektowej: Program prac remontowych związanych z poszerzeniem zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zabytkowego zespołu sakralnego oraz spełnieniu niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych, rysunku obejścia wokół kościoła, detalu nawierzchni oraz Programu zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac związanych z wymianą nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonaniem opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki, stanowiących integralną część niniejszej decyzji, z nałożonymi warunkami (w punktach od 1 do 7) oraz z terminem ważności pozwolenia do dnia 31.12.2025 r. - działając na podstawie art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 2, art. 89 pkt 1 i art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, j.t.) oraz art. 17 pkt 2, art. 127 § 2 i art. 138 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775),
orzekam:

- uchylić zaskarżoną decyzję w części warunku sentencji decyzji, określonego w punkcie 1, 2 i 4 tej decyzji i w tym zakresie umorzyć postępowanie pierwszej instancji;
- w pozostałej części utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Jak wynika z akt sprawy, Parafia pw. Św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku, w dniu 30.03.2023 r. złożyła wniosek o wydanie pozwolenia na działania polegające na wymianie nawierzchni ciągu pieszego wokół zabytkowego kościoła w Osiecku oraz o zgodę na przesunięcie słupa bramy, w celu umożliwienia ruchu pojazdów Straży Pożarnej. Do wniosku dołączono: *Program prac remontowych związanych z poszerzeniem zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zabytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych, z maja 2023 r.* (niepodpisany), rysunek obejścia wokół kościoła, detal projektowanej nawierzchni oraz *Program zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac związanych z wymianą nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonaniem opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki, z maja 2023 r.* (niepodpisany).

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkiidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Warszawie w wyniku rozpatrzenia ww. wniosku, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (ogłędziny z udziałem wnioskodawcy w dniu 6.06.2023 r.), wydał decyzję z dnia 20.07.2023 r., znak: WN.5142.94.2023.JB, w której pozwolił ze stanowiska konserwatorskiego ww. Parafii na wnioskowane zamierzenie, pod wskazanymi w tej decyzji warunkami, z terminem ważności pozwolenia do 31.12.2025 r.

Wnioskodawca złożył odwołanie od ww. decyzji, dochowując ustawowego terminu, nie zgadzając się z warunkami wydanego pozwolenia, zawartymi w punkcie 1, 2, 4 i 5 sentencji przedmiotowego orzeczenia i wnosząc o uchylenie tych warunków.

Kwestionowany warunek decyzji (pkt 1) brzmi następująco: *nakładam warunek polegający na uzyskaniu odrębnej akceptacji organu konserwatorskiego w zakresie materiału i koloru kostki brukowej oraz kolorystyki płyt betonowych nowej nawierzchni utwardzonej wokół kościoła.*

Kwestionowany warunek decyzji (pkt 2): *nakładam warunek polegający na uzyskaniu akceptacji MWKZ szczegółowego projektu robót w zakresie działań przy bramie, którego integralną częścią powinna być szczegółowa inwentaryzacja obiektu przed przystąpieniem do realizacji inwestycji w tej części.*

Kwestionowany warunek decyzji (pkt 4): *nakładam warunek polegający na prowadzeniu prac w sąsiedztwie drzew i zabezpieczeniu zieleni w następujący sposób:*

- *wyznaczenia i wprowadzenia stref ochronnych zieleni (SOZ) w formie tymczasowego ogrodzenia o wysokości minimum 1,5 m. Zasięg SOZ winien obejmować strefę rzutu korony plus 1,5 m. W przypadku braku możliwości wyznaczenia strefy SOZ, pnie drzew należy zabezpieczyć w formie odeskowania, z uwzględnieniem zastosowania materiałów amortyzujących pomiędzy powierzchnią pnia a odeskowaniem;*
- *składowania materiałów budowlanych i zwalek ziemi poza strefą ochrony zieleni;*
- *w przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w obrębie systemu korzeniowego drzewa na czas robót, konieczne jest zamontowanie osłony w formie ekranu, chroniącej przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni;*
- *prowadzenie prac w sąsiedztwie drzew pod nadzorem dendrologicznym.*

Kwestionowany warunek decyzji (pkt 5): *nakładam warunek polegający na obowiązku przeprowadzenia badań archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego przy wszelkich robotach ziemnych związanych z realizacją planowanej inwestycji. Zezwolenie na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać od MWKZ.*

Skarżąca wyjaśniła, że warunek z pkt 1 uważa za bezsadny i bezprzedmiotowy, gdyż w toku trwających od kilku miesięcy uzgodnień ustalono już kolorystykę zarówno kostki, jak i płyt, a sformułowania te zostały również zawarte w uzasadnieniu decyzji (kostka brukowa w kolorze szarym, łupana lub płomieniowana, płyty betonowe w kolorze ceglastym, w nawiązaniu do kolorystyki ceglanych ścian i kamiennego cokołu). Podobnie Skarżąca ocenia warunek pkt 2, wskazując, że wykonano obszerną i wystarczającą dokumentację fotograficzną oraz rysunki projektowe bramy i furtek, a w decyzji konserwator wybrał pierwszy z zaproponowanych wariantów. Odnośnie do warunku z pkt. 4 wyjaśniono, że

zalecenia te zostały już zawarte w opracowaniu dotyczącym zieleni, według zaleceń konserwatorskich. Parafia nie widzi ponadto możliwości zatrudnienia osoby zajmującej się nadzorem dendrologicznym, gdyż funkcję tę w zupełności wypełni działający inspektor nadzoru, czuwający nad przebiegiem całości robót budowlanych. Skarżąca uważa także, że warunek z pkt 5 jest bezzasadny, gdyż na terenie planowanej inwestycji nie znajduje się żadne stanowisko archeologiczne, a ponadto prace ziemne będą prowadzone na głębokość do 30 cm.

W toku postępowania odwoławczego ustalono, co następuje.

Kompetencje organu ochrony zabytków do orzekania w przedmiotowej sprawie wynikają z faktu, że wnioskowane zamierzenie planowane jest w otoczeniu zabytkowego kościoła pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku, wpisanego do rejestru zabytków wraz z otoczeniem w promieniu 50 m, na podstawie decyzją Głównego Konserwatora Zabytków z dnia 7.05.1962 r. pod numerem rejestru A-739.

Wobec powyższego zakresu ochrony konserwatorskiej materialno-prawną podstawę zaskarżonej decyzji stanowi przepis art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w myśl którego pozwolenie organu ochrony zabytków pierwszej instancji wymaga wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku.

Istota problemu polega na dokonaniu oceny planowanych robót, w kontekście zakresu ochrony konserwatorskiej wynikającej z ww. decyzji wpisujących oraz przepisów o zakresie działania organu ochrony zabytków.

Wnioskowane zamierzenie miałoby polegać na usunięciu nieoryginalnej, betonowej nawierzchni chodnika wokół kościoła, wykonanie nowego utwardzenia w śladzie istniejącego oraz żwirowej opaski betonowej bezpośrednio przy ścianach świątyni. Zakłada się również poszerzenie bramy wjazdowej poprzez przesunięcie dwóch słupów w linii ogrodzenia oraz dekomponowanie kowalskich elementów przeseł. Ogrodzenie murowane z kamienia granitowego, w stylu neogotyckim, zostało wzniesione równoległe z budynkiem kościoła w latach 1902-1907.

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając przedmiotowe pozwolenie uznał, że realizacja zamierzenia pozwoli na poprawę estetyki otoczenia zabytkowego kościoła i jest dopuszczalna z konserwatorskiego punktu widzenia - z uwzględnieniem warunków i uwag.

Wpierw trzeba wyjaśnić, że organ ochrony zabytków wydając pozwolenia na prace przy zabytku może zawrzeć dodatkowe warunki w tej decyzji, stosownie do art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w myśl którego *pozwolenia, o których mowa w ust. 1 i 1a, mogą określać warunki, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.*

Stosownie zaś do § 20 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. *w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków* (Dz. U. 2018 poz. 1609), pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, może określać warunki polegające na obowiązku: 1) zawiadomienia

wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności; 2) niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu robót budowlanych w otoczeniu zabytku; 3) podjęcia innych działań, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

W tym miejscu podkreślić wypada, że w zakresie *warunków* decyzja w sprawie pozwolenia ma charakter uznaniowy, w tym znaczeniu, że warunki w pozwoleniu mogą być określone lub organ odstępkuje od ich określenia uznając, że nie zachodzi taka potrzeba.

W tym kontekście oceniając kwestionowane warunki zawarte w rozpatrywanym pozwoleniu zauważyć trzeba, że Skarżąca Parafia zasadnie wskazuje, iż warunek z pkt 4 sentencji orzeczenia, dotyczący zabezpieczenia istniejących drzew w trakcie wykonywania prac budowlanych, w istocie nie jest konieczny - z uwagi na okoliczność, że zaakceptowana przez konserwatora dokumentacja, dołączona do wniosku (*Program zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac*), odpowiednio i szczegółowo określa wszystkie środki ostrożności, które trzeba podjąć, aby zminimalizować zagrożenie uszkodzenia drzew rosnących na terenie wpisanego do rejestru zabytków otoczenia budynku kościoła. Jednocześnie także w ocenie organu odwoławczego, niezasadny jest wymóg *prowadzenia prac w sąsiedztwie drzew pod nadzorem dendrologicznym*.

Podobnie warunek z pkt 2 sentencji orzeczenia wydaje się niezasadny, skoro konserwator jednoznacznie stwierdził w tej decyzji, że pozwolenie dotyczy wariantu pierwszego zaproponowanej w przedstawionym programie działań metody poszerzenia bramy, zakładającego podcięcie i przesunięcie słupa bramy i słupa furtki w całości o ok. 1 m oraz dodanie kutych elementów metalowych w poszerzonej bramie, dokładnie na wzór istniejących, tradycyjnymi kowalskimi metodami. W tym wariantcie nie jest zatem konieczna szczegółowa inwentaryzacja bramy.

Nadto należy przypomnieć, że stosownie do art. 36 ust. 4 ww. ustawy, *Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków*. Zatem możliwość taka nie została przewidziana w stosunku do pozwolenia na roboty budowlane w otoczeniu zabytku - ust. 1 pkt 2. Równocześnie przepis ten odnosi się tylko do dokumentacji już istniejącej, a nie takiej, którą należy dopiero opracować.

Odnosząc się natomiast do warunku z pkt. 1 decyzji, polegającego na *uzyskaniu odrębnej akceptacji organu konserwatorskiego w zakresie materiału i koloru kostki brukowej oraz kolorystyki płyt betonowych nowej nawierzchni utwardzonej wokół kościoła*, trzeba zauważyć, że wnioskodawca przedstawił rysunek detalu projektowanej nawierzchni z płyt betonowych 50x50 i kostki brukowej (wskali 1:20). Natomiast kolorystyka tych materiałów została przedstawiona w wizualizacji znajdującej się w materiale dodatkowym sprawy, przedstawionej organowi pierwszej instancji podczas oględzin z dnia 16.06.2023 r.,

Trzeba oczywiście zwrócić uwagę, że nowe zagospodarowanie tego obszaru może mieć wpływ na ekspozycję zabytkowego kościoła, tym samym przyczyniając się do ewentualnego obniżenia wartości tego zabytku. Niemniej zauważenia wymaga, że w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami brak jest uregulowania postępowania w sprawie *akceptacji organu konserwatorskiego* dla późniejszego doprecyzowanych elementów zamierzenia, które uzyskało już pozwolenie konserwatorskie w formie decyzji administracyjnej.

Tyma samym niezasadna jest także uwaga zawarta w pkt 2 orzeczenia, dotycząca *uzyskania akceptacji MWKZ szczegółowego projektu robót w zakresie działań przy bramie*.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, organ odwoławczy uznał za zasadne uchylenie wskazanych wyżej warunków konserwatorskich pozwolenia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dnia 20.07.2023 r. i w tym zakresie umorzenia postępowania organu pierwszej instancji.

Powtórzenia wymaga, że to treść żądania wskazana we wniosku winna być przez organ oceniona i rozstrzygnięta na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Organ administracji publicznej jest zawsze związany wnioskiem i nie może go ani modyfikować, ani rozstrzygać w sposób wykraczający poza jego granice. W przeciwnym wypadku, takie orzeczenie jest tylko pozornie pozytywne dla Wnioskodawcy.

Na zakończenie odnosząc się do zarzutów odwołania odnośnie do warunku z pkt. 5, tj. przeprowadzenia *badania archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego przy wszelkich robotach ziemnych związanych z realizacją planowanej inwestycji*, wyjaśnić trzeba, że organ odwoławczy podziela stanowisko organu pierwszej instancji, co do konieczności przeprowadzenia badań archeologicznych w związku z inwestycją, na którą uzyskano pozwolenie organu ochrony zabytków. W myśl art. 3 pkt 11 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, badania archeologiczne obejmują działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego. Należy natomiast zauważyć, że przedmiotem warunku są jedynie badania archeologiczne polegające na koniecznym bieżącym nadzorze archeologicznym podczas prac ziemnych, wykonywanych w ramach inwestycji. Taki nadzór jest konieczny, niezależnie od wskazywanej przez Parafię okoliczności, iż prace ziemne będą prowadzone na głębokość do 30 cm, a na tym obszarze brak jest udokumentowanego stanowiska archeologicznego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wnioskowane roboty budowlane mogą łączyć się ze zniszczeniem podziemnych nawarstwień kulturowych, których istnienia na przedmiotowym terenie nie można wykluczyć. W myśl zaś przepisu art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy, każde badanie archeologiczne wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na jego przeprowadzenie.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w rozstrzygnięciu.

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Pouczenie:

Strona, która uważa, że decyzja ta narusza prawo, może wnieść na tę decyzję skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wpis sądowy od skargi wynosi 200 zł.

Stronie, na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania, może być przyznane prawo pomocy. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w części oraz ustanowienie adwokata albo radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego. Wniosek o przyznanie prawa pomocy wolny jest od opłat sądowych.

Z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sekretarz Stanu
Generalny Konserwator Zabytków

Bożena Żelazowska

[dokument podpisany elektronicznie]

Otrzymują:

1. Parafia pw. Św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku, ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck
2. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Warszawie

a/a

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	1583693.7006588.6739852
Nazwa dokumentu	650.764.2023.BS Osieck (Automatycznie zapisany).pdf
Tytuł dokumentu	650.764.2023.BS Osieck (Automatycznie zapisany)
Sygnatura dokumentu	DOZ-OAiK.650.764.2023
Data dokumentu	2024-01-25 14:56:46
Skrót dokumentu	38F82543EC3A01460A16FD83B2E4B1A5BA3DE43D
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2024-01-25
Sygnatariusz	Bożena Jadwiga Żelazowska
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.118.1.1.
Data wydruku:	2024-01-29 09:27:40
Autor wydruku:	Salaburska Beata

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
tel. (+48) 22 44 30 400 fax (+48) 22 44 30 401
www.mwzkz.pl

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwo Powiatowe w pow. Otwocku
ul. Komandorów 10, 05-403 Otwock
tel. (22) 690-7-105, 690-7-200
e-mail: architektura@powiat-otwocki.pl

*Wpłynęło
24.07.2023 r.
[signature]*

WN.5142.94.2023.JB

Warszawa, 20 lipca 2023 r.

Decyzja

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 2, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) oraz § 20 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81), - po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30.03.2023 r. (data wpływu do urzędu), wniesionego przez Parafię pw. św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku reprezentowaną przez ks. Krzysztofa Samsela, w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych polegających na wymianie nawierzchni ciągu pieszego, wykonaniu opaski żwirowej kościoła oraz poszerzeniu bramy głównej na działce nr ew. 1409/7 obr. 0008 w Osiecku, pow. otwocki, na podstawie dokumentacji projektowej: „Programu prac remontowych związanych z poszerzeniem zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zabytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych”, rysunku obejścia wokół kościoła, detalu nawierzchni oraz „Programu zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac związanych z wymianą nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonaniem opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki”,

pozwalam

ze stanowiska konserwatorskiego Parafii pw. św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku reprezentowanej przez ks. Krzysztofa Samsela na prowadzenie robót budowlanych polegających na wymianie nawierzchni ciągu pieszego, wykonaniu opaski żwirowej kościoła oraz poszerzeniu bramy głównej na działce nr ew. 1409/7 obr. 0008 w Osiecku, pow. otwocki, na podstawie dokumentacji projektowej: „Programu prac remontowych związanych z poszerzeniem zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zabytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych”, rysunku obejścia wokół kościoła, detalu nawierzchni oraz „Programu zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac związanych z wymianą nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonaniem opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki”, stanowiących integralną część niniejszej decyzji.

1. Nakładam warunek polegający na uzyskaniu odrębnej akceptacji organu konserwatorskiego w zakresie materiału i koloru kostki brukowej oraz kolorystyki płyt betonowych nowej nawierzchni utwardzonej wokół kościoła.

2. Nakładam warunek polegający na uzyskaniu akceptacji MWKZ szczegółowego projektu

robót w zakresie działań przy bramie, którego integralną częścią powinna być szczegółowa inwentaryzacja obiektu przed przystąpieniem do realizacji inwestycji w tej części.

3. Nakładam warunek polegający na prowadzeniu prac ziemnych w sąsiedztwie drzew i krzewów w sposób ręczny, bez uszkodzania systemów korzeniowych drzew i krzewów.

4. Nakładam warunek polegający na prowadzeniu prac w sąsiedztwie drzew i zabezpieczenia zieleni w następujący sposób:

- wyznaczenia i wprowadzenia stref ochronnych zieleni (SOZ) w formie tymczasowego ogrodzenia o wysokości minimum 1,5 m. Zasięg SOZ winien obejmować strefę rzutu korony plus 1,5 m. W przypadku braku możliwości wyznaczenia strefy SOZ, pnie drzew należy zabezpieczyć w formie odeskowania, z uwzględnieniem zastosowania materiałów amortyzujących pomiędzy powierzchnią pnia a odeskowaniem;
- składowania materiałów budowlanych i zwalek ziemi poza strefą ochrony zieleni;
- w przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w obrębie systemu korzeniowego drzewa na czas robót konieczne jest zamontowanie osłony w formie ekranu, chroniącej przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni;
- prowadzenia prac w sąsiedztwie drzew pod nadzorem dendrologicznym.

5. Nakładam warunek polegający na obowiązku przeprowadzenia badań archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego przy wszelkich robotach ziemnych związanych z realizacją planowanej inwestycji. Zezwolenie na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać od MWKZ, ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa.

6. Nakładam warunek polegający na zawiadomieniu wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności.

7. Nakładam warunek polegający na niezwłocznym zawiadomieniu wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu robót budowlanych w otoczeniu zabytku.

Wyznaczam termin ważności pozwolenia na: 31.12.2025 r.

Uzasadnienie

Planowane działania zrealizowane mają zostać w otoczeniu zabytkowego kościoła pw. Św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku podlegającego indywidualnej ochronie wynikającej z wpisu do rejestru zabytków (kościół wraz z otoczeniem w promieniu 50 m) decyzją Głównego Konserwatora Zabytków z dnia 07.05.1962 r., pod nr rej. A-739. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku wpisanym do rejestru wymaga pozwolenia właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zakres wnioskowanych działań obejmuje usunięcie nieoryginalnej, betonowej nawierzchni chodnika wokół kościoła, wykonanie nowego utwardzenia w śladzie istniejącego oraz żwirowej

opaski bezpośrednio przy ścianach świątyni. Planowane prace zakładają ponadto poszerzenie głównej bramy wjazdowej poprzez przesunięcie dwóch słupów w linii ogrodzenia oraz dokomponowanie kowalskich elementów przesł. Zabieg ten wiązał się będzie z częściową rozbiórką muru w rejonie furtki po prawej stronie.

W dniu 16.06.2023 r. dokonano oględzin terenu z udziałem przedstawicieli WUOZ w Warszawie, wykonano dokumentację fotograficzną.

W ramach przygotowania dokumentacji projektowej niniejszej inwestycji sporządzono inwentaryzację drzewostanu.

Obecnie istniejące utwardzenie wokół kościoła jest nieoryginalne, jego stan techniczny określa się jako awaryjny. Po analizie zamierzenia tutejszy organ konserwatorski zaznacza konieczność uformowania spadku nawierzchni od ściany kościoła oraz przedłużenie rur spustowych, aby uniemożliwić napływanie wody opadowej pod mur. Pierwszy z warunków nadanych w niniejszej decyzji wynika z braku doprecyzowania informacji w podanym zakresie. Z uwagi na konieczność dostosowania wyglądu materiału utwardzającego ciąg pieszy do estetyki kościoła zaleca się dobór kostki brukowej w kolorze szarym, łupanej lub płomieniowanej, nie zaleca się kostki brukowej płukanej o mocno widocznej strukturze ziaren. Odnosząc się do kolorystyki płyt betonowych zaleca się piaskowy, szary lub szaro-ceglasty w stonowanym odcieniu. Gama kolorystyczna nowej nawierzchni powinna współgrać z kolorystyką elewacji świątyni i murowanego ogrodzenia.

Ogrodzenie murowane z kamienia granitowego, w stylu neogotyckim, wzniesione zostało równoległe z budynkiem kościoła w latach 1902-1907. Bramy i furtki stalowe, kute.

Odnosząc się do zamiaru poszerzenia wjazdu na teren przykościelny, za właściwszy do realizacji uznaje się pierwszy z zaproponowanych wariantów postępowania ze słupami tj. zakładający podcięcie i przesunięcie tychże elementów w całości. Za konieczne uznaje się jednocześnie doprecyzowanie rozwiązań w formie opisowej, wykonanie szczegółowej inwentaryzacji części ogrodzenia podlegającej pracom oraz uzyskanie akceptacji MWKZ zgodnie z warunkiem niniejszej decyzji przed przystąpieniem do realizacji robót.

Planowana inwestycja doprowadzić może do uszkodzenia zabytku archeologicznego. Po analizie dokumentów zgromadzonych w archiwum WUOZ w Warszawie – uwzględniając powyższe zagrożenia, mając na uwadze rodzaj i zakres prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji – działając w zgodzie z art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, organ stwierdził, iż konieczne jest zapewnienie stałego nadzoru archeologicznego przy wszelkich robotach ziemnych związanych z przedmiotową inwestycją. W tym celu konieczne jest uzyskanie przez inwestora pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych zgodnie z art. 36 ust. 6. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wniosek w sprawie zezwolenia na prowadzenie badań archeologicznych należy złożyć zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpień 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81).

Inwestycja zrealizowana będzie w rejonie okazałego drzewostanu, warunki w sentencji niniejszej decyzji nadane są w celu prowadzenia robót w sposób niezagrażający uszkodzeniem korzeni oraz koron.

Po analizie dokumentacji projektowej Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdza, iż realizacja zamierzenia pozwoli na poprawę estetyki otoczenia zabytkowego kościoła.

Przedstawione działania z uwzględnieniem warunków i uwag dopuszczalne są z konserwatorskiego punktu widzenia.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji przysługuje, zgodnie z przepisem art. 129 § 1 i § 2 Kpa, odwołanie do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, które strona może wnieść w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa.
2. Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona ma prawo do zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania od decyzji wobec organu administracji, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
3. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
4. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.
5. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może być cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
6. Właściciel lub użytkownik obiektu zobowiązany jest do zawiadomienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszystkich okolicznościach ujawnionych w toku robót, które mogą mieć ujemny wpływ na stan zachowania zabytku oraz zmienić zakres prac określonych w zezwoleniu.
7. W przypadku natrafienia w trakcie robót ziemnych na przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, że są zabytkami, zgodnie z art. 32 i art. 33 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należy roboty przerwać i niezwłocznie powiadomić o tym fakcie MWKZ.

Z upoważnienia
MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

/-/

Joanna Lasek
Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych
/Podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Program prac związanych z poszerzeniem bramy – 1 egz.
2. Rysunek obejścia wokół kościoła – 1 egz.
3. Detal nawierzchni utwardzonych – 1 egz.
4. Program zabezpieczenia drzew – 1 egz.

Otrzymują:

1. Parafia pw. św. Ap. Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku
2. WUOZ aa

Do wiadomości:

1. Urząd Gminy Osieck (ePUAP)
2. Starostwo Powiatowe w Otwocku (ePUAP)

potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

**WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA**
Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie
ul. Komunistów 10, 24-100 Krasny Staw
tel. (22) 631-10-10, 631-10-11
e-mail: architekci@krasnystaw.pl

Identyfikator dokumentu	409172.1453226.1614423
Nazwa dokumentu	Osieck, kościół, wymiana nawierzchni ciągu pieszego, wykonanie opaski, zmiana lokalizacji słupów bramy, dec., poz..pdf
Tytuł dokumentu	Osieck, kościół, wymiana nawierzchni ciągu pieszego, wykonanie opaski, zmiana lokalizacji słupów bramy, dec., poz.
Sygnatura dokumentu	WN.5142.94.2023
Data dokumentu	2023-07-20
Skrót dokumentu	30F7011396AB2D864F43E740E7BCC399A953840D
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2023-07-20 18:42:27
Podpisane przez	Joanna Lasek Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.114.1.1.

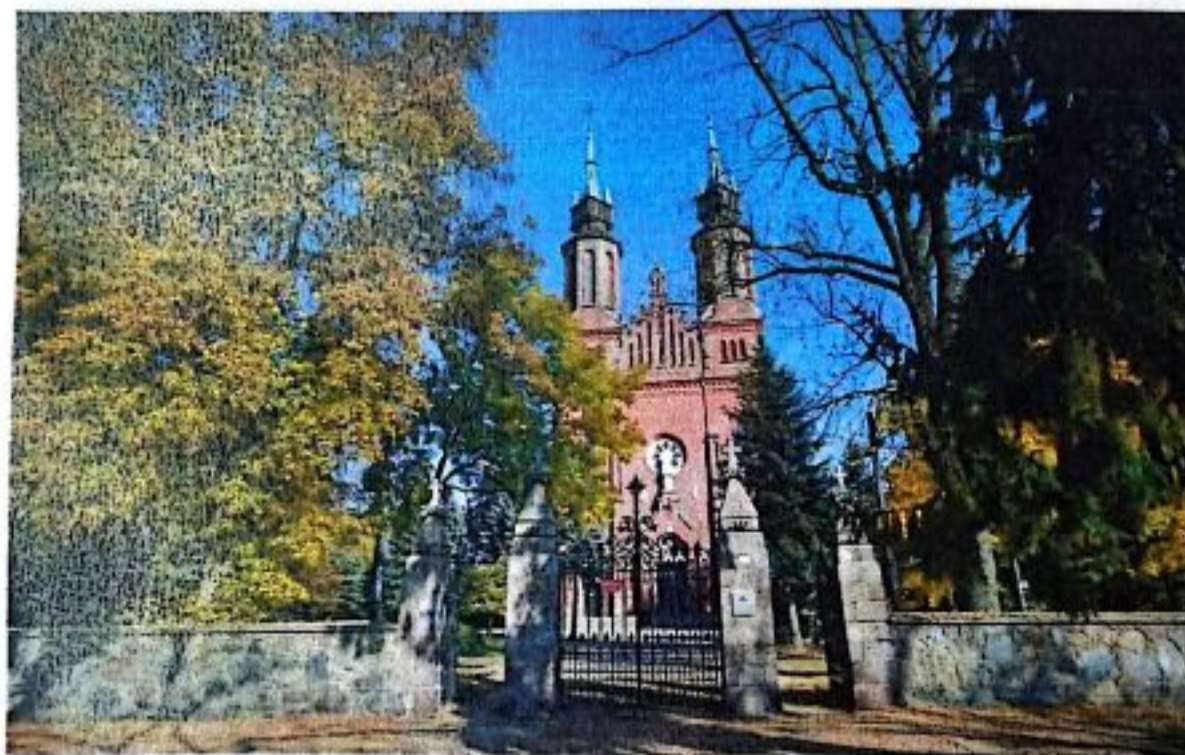
Data wydruku: 2023-07-21

Autor wydruku: Bakula Justyna (Inspektor ochrony zabytków ds. zabytków nieruchomych)

**RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA
PW. ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW ANDRZEJA I BARTŁOMIEJA
W OSIECKU**

**PROGRAM PRAC REMONTOWYCH ZWIĄZANYCH Z
POSZERZENIEM ZACHODNIEJ BRAMY WJAZDOWEJ W CELU
ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA ZBYTKOWEGO ZESPOŁU
SAKRALNEGO ORAZ SPEŁNIENIA NIEZBĘDNYCH WYMOGÓW
PRZEPISÓW PRZECIWPOŻAROWYCH.**

TEMAT: poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zbytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych

ADRES OBIEKTU: dz. Nr 1409/7, ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck, pow. Otwock

INWESTOR: Parafia Rzymskokatolicka Parafia pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku

Osieck, maj 2023 r.

OPIS DO PROGRAMU PRAC REMONTOWYCH ZWIĄZANYCH Z POSZERZENIEM ZACHODNIEJ BRAMY WJAZDOWEJ ZABYTKOWEGO BUDYNKU KOŚCIOŁA PW. ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW ANDRZEJA I BARTŁOMIEJA W OSIECKU

TEMAT: poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zbytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych

ADRES OBIEKTU: dz. Nr 1409/7, ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck, pow. Otwock

INWESTOR: Rzymskokatolicka Parafia pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku

DANE OGÓLNE :

RYS HISTORYCZNY :

Rzymskokatolicka Parafia pw. Świętych Apostołów Andrzeja i Bartłomieja w Osiecku jest jedną z najstarszych parafii na Mazowszu, po prawej stronie Wisły. Swoją historię Osieck i parafia zawdzięczają książętom mazowieckim, którzy mieli tu swój dwór i zwierzyniec. Z czasem osada obronna, strzegąca traktów handlowych i strażnica Czerskiego zamku, stała się starostwem niegrodowym i była pod opieką króla. Pierwsze wzmianki o parafii Osieck pochodzą z końca XII i początków XIII wieku. W ciągu 700-letniej historii parafii istniało tu 5 kościołów.

Historia

Pierwszy kościół, którego istnienie potwierdzają źródła historyczne, powstał w II połowie XIII wieku. Jego fundatorem był Konrad I – książę mazowiecki, była to budowla drewniana i przetrwała niespełna sto lat, gdyż spłonęła doszczętnie w I połowie XIV wieku. Kolejną świątynię, również drewnianą zbudowano w 1353 roku z inicjatywy księcia mazowieckiego Ziemowita III. Istniała ona do 1656 roku, kiedy to podczas „potopu” spalili ją Szwedzi. Na jej miejscu zbudowano tymczasową kaplicę, która służyła jako miejsce kultu przez 18 lat. Trzeci osiecki kościół, również drewniany, zbudowano z fundacji marszałka koronnego Franciszka Bielińskiego w 1675 roku. Przetrwał on do 1778 roku. Kolejny kościół był murowany, budował go ksiądz Andrzej Reptowski w latach 1778-82. Niestety był on za mały w stosunku do powiększającej się liczby wiernych, dlatego też postanowiono wybudować większą świątynię. Została ona

wybudowana w latach 1902-04 wg projektu Stefana Szyllera, a konsekrowana przez sufragana podlaskiego bpa Franciszka Jaczewskiego w 1908 roku.

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
MIASTA OTWOCKA

ul. Komenda 5a/1, 25-100 Otwock
tel. (22) 611 1100, 609-7110
e-mail: architektura@miasto-otwocki.pl

Sytuacja

Budynek kościoła jest usytuowany w północnej części miejscowości, na terenie kościelnym otoczonym murem ogrodzeniowym. Teren ten ogranicza od południa ulica Kościelna, a od zachodu ulica Warszawska. Świątynia jest orientowana, elewacją frontową zwrócona ku ulicy Warszawskiej, od strony ulicy niewielki, zadrzewiony parking. Od północy i wschodu teren kościelny przylega do gruntów probostwa z budynkami starej i nowej plebani oraz budynkami gospodarczymi od północnego-wschodu i budynkiem organistówki od północnego-zachodu. Po stronie północnej ogrody i sady kościelne, ograniczone linią niewielkiej rzeki.

OŚRODEK DOKUMENTACJI ZABYTKÓW W WARSZAWIE KARTA EVIDENCYJNA ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr			
1. Nazwa KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. BARTŁOMEJA I ANDRZEJA		2. Data powstania 1902-07																				3. Miejscowość OSIECK					4. Adres ul. Kościelna 1				
5. Zdjęcie		6. Plan orientacyjny 1:10 000																				7. Właściciel 1409/7					8. Podział administracyjny województwo: MAZOWIECKIE powiat: OTWOCK gmina: OSIECK				
9. Plan sytuacyjny 1:500		10. Plan sytuacyjny 1:2000																				11. Podział administracyjny powiatu: OTWOCK miasto: OTWOCK gmina: OSIECK					12. Właściciel i jego adres Par. Rzym-Kat. p.w. św. Bartłomeja Ap. ul. Kościelna 1, 08-445 Otwock				
13. Właściciel i jego adres j.m.		14. Właściciel i jego adres j.m.																				15. Właściciel i jego adres j.m.					16. Właściciel i jego adres j.m.				
17. Właściciel i jego adres j.m.		18. Właściciel i jego adres j.m.																				19. Właściciel i jego adres j.m.					20. Właściciel i jego adres j.m.				
21. Właściciel i jego adres j.m.		22. Właściciel i jego adres j.m.																				23. Właściciel i jego adres j.m.					24. Właściciel i jego adres j.m.				
25. Właściciel i jego adres j.m.		26. Właściciel i jego adres j.m.																				27. Właściciel i jego adres j.m.					28. Właściciel i jego adres j.m.				
29. Właściciel i jego adres j.m.		30. Właściciel i jego adres j.m.																				31. Właściciel i jego adres j.m.					32. Właściciel i jego adres j.m.				
33. Właściciel i jego adres j.m.		34. Właściciel i jego adres j.m.																				35. Właściciel i jego adres j.m.					36. Właściciel i jego adres j.m.				
37. Właściciel i jego adres j.m.		38. Właściciel i jego adres j.m.																				39. Właściciel i jego adres j.m.					40. Właściciel i jego adres j.m.				
41. Właściciel i jego adres j.m.		42. Właściciel i jego adres j.m.																				43. Właściciel i jego adres j.m.					44. Właściciel i jego adres j.m.				
45. Właściciel i jego adres j.m.		46. Właściciel i jego adres j.m.																				47. Właściciel i jego adres j.m.					48. Właściciel i jego adres j.m.				
49. Właściciel i jego adres j.m.		50. Właściciel i jego adres j.m.																				51. Właściciel i jego adres j.m.					52. Właściciel i jego adres j.m.				
53. Właściciel i jego adres j.m.		54. Właściciel i jego adres j.m.																				55. Właściciel i jego adres j.m.					56. Właściciel i jego adres j.m.				
57. Właściciel i jego adres j.m.		58. Właściciel i jego adres j.m.																				59. Właściciel i jego adres j.m.					60. Właściciel i jego adres j.m.				
61. Właściciel i jego adres j.m.		62. Właściciel i jego adres j.m.																				63. Właściciel i jego adres j.m.					64. Właściciel i jego adres j.m.				
65. Właściciel i jego adres j.m.		66. Właściciel i jego adres j.m.																				67. Właściciel i jego adres j.m.					68. Właściciel i jego adres j.m.				
69. Właściciel i jego adres j.m.		70. Właściciel i jego adres j.m.																				71. Właściciel i jego adres j.m.					72. Właściciel i jego adres j.m.				
73. Właściciel i jego adres j.m.		74. Właściciel i jego adres j.m.																				75. Właściciel i jego adres j.m.					76. Właściciel i jego adres j.m.				
77. Właściciel i jego adres j.m.		78. Właściciel i jego adres j.m.																				79. Właściciel i jego adres j.m.					80. Właściciel i jego adres j.m.				
81. Właściciel i jego adres j.m.		82. Właściciel i jego adres j.m.																				83. Właściciel i jego adres j.m.					84. Właściciel i jego adres j.m.				
85. Właściciel i jego adres j.m.		86. Właściciel i jego adres j.m.																				87. Właściciel i jego adres j.m.					88. Właściciel i jego adres j.m.				
89. Właściciel i jego adres j.m.		90. Właściciel i jego adres j.m.																				91. Właściciel i jego adres j.m.					92. Właściciel i jego adres j.m.				
93. Właściciel i jego adres j.m.		94. Właściciel i jego adres j.m.																				95. Właściciel i jego adres j.m.					96. Właściciel i jego adres j.m.				
97. Właściciel i jego adres j.m.		98. Właściciel i jego adres j.m.																				99. Właściciel i jego adres j.m.					100. Właściciel i jego adres j.m.				

Opis kościoła

Świątynię wzniesiono na planie krzyża łacińskiego, typ halowy, trzynawowy z wyraźnie wyższą nawą główną i transeptem. Jest ona orientowana. Fundamenty wykonano z polnych kamieni, ściany wzniesiono z czerwonej cegły. Pierwotnie zamierzano zbudować także kościół dolny, lecz ze względu na źródłiska wody i podmokły teren musiano z tego planu zrezygnować. Nad wejściami znajdują się portale, a na fasadzie w rozecie umieszczona rzeźba Madonny z

Dzieciątkiem. Wieże przypominają mariackie w Krakowie, pokryte są miedzianą blachą i mają zawieszone królewskie korony. Kościół reprezentuje styl „gotyku nadwiślańskiego”.

Najstarszym zabytkiem świątyni jest kropielnica z czarnego marmuru chęcińskiego, pełniąca dawniej funkcje chrzcielnicy, znajdująca się w kruchcie kościoła, z XVIII wieku pochodząca z poprzednich kościołów. Wystrój wnętrza jest neogotycki z elementami barokowymi, pochodzącymi z poprzedniej świątyni. W ołtarzu głównym umieszczona jest rzeźbiona scena ukrzyżowania zasłaniana obrazem Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej, oraz rzeźby śś. Piotra, Pawła, Andrzeja, Bartłomieja i Michała Archaniola. Stworzono też cztery ołtarze boczne. Po lewej stronie św. Józefa i Antoniego Padewskiego oraz Męczenników Podlaskich - patronów diecezji.

Ołtarz Unitów Pratulńskich w formie malowidła naściennego, jest to najpiękniejsze ich przedstawienie w diecezji siedleckiej. Po prawej stronie św. Anny - dawnej patronki parafii, oraz Matki Bożej Częstochowskiej z jej wizerunkiem pochodzącym z poprzedniego kościoła. W prezbiterium zawieszone są obrazy z poprzednich świątyń np.: św. Izydora Oracza, Trójca Święta, Przemienienie Pańskie, św. Józef z małym Jezusem; piękne przedstawienie cherubinów wielbiących Boga w formie rzeźb naściennych. W nawie głównej wolno stojąca ambona i chrzcielnica z nadstawą i obrazem Chrztu Pana Jezusa, zawieszone cztery wielkie żyrandole w kształcie pajaków, wiele feretronów i figur procesyjnych.

W ołtarzu głównym złożone tabernakulum i obok niego dwie złożone „wieczne lampy”, dwa efektowne cherubiny trzymające świeczniki, a we wnękach ołtarzowych relikwiarze śś. o. Pio, Faustyny Kowalskiej, Andrzeja i Bartłomieja. Ołtarze, ambona, i chrzcielnica wykonane z masy mozaikowej w 1909 roku w warszawskiej firmie J. Szpetkowski i S-ka, wszystko bogato złożone. Wyposażenie świątyni pochodzi z poprzednich kościołów oraz z warszawskiej firmy Norblin, Bracia Buch i T. Werner. W nawach posadzka mozaikowa a w prezbiterium z granitu. W kościele zawieszone są stacje Drogi Krzyżowej z masy mozaikowej, tablica upamiętniająca żołnierzy AK z placówki Osieck, dowódcy i żołnierzy Batalionów Chłopskich, pamięci powstańców styczniowych z 1863 roku poległych w lesie pod Natolinem, poległych podczas II wojny światowej mieszkańców osieckiej parafii oraz tablica poświęcona budowniczemu kościoła księdzu prałatowi Aleksandrowi Olszewskiemu, proboszczowi osieckiemu w latach 1897-1921.

W kruchcie wielki krucyfiks, wspomniana wcześniej kropielnica z marmuru, oraz dwie okazałe kropielnice w formie muszli trzymany przez anioły, tablica poświęcona pamięci powstańców styczniowych, którzy spoczywają w lesie pod Natolinem, informacja o historii parafii i spis osieckich proboszczów oraz

ciekawe kręcone schody wiodące na chór muzyczny z prospektem organowym i balustradą ozdobioną aniołami grającymi na instrumentach. Kruchty oddzielone od naw ciekawymi metalowo-szklanymi drzwiami. W oknach umieszczone są witraże.

Opis istniejącego ogrodzenia

Historia

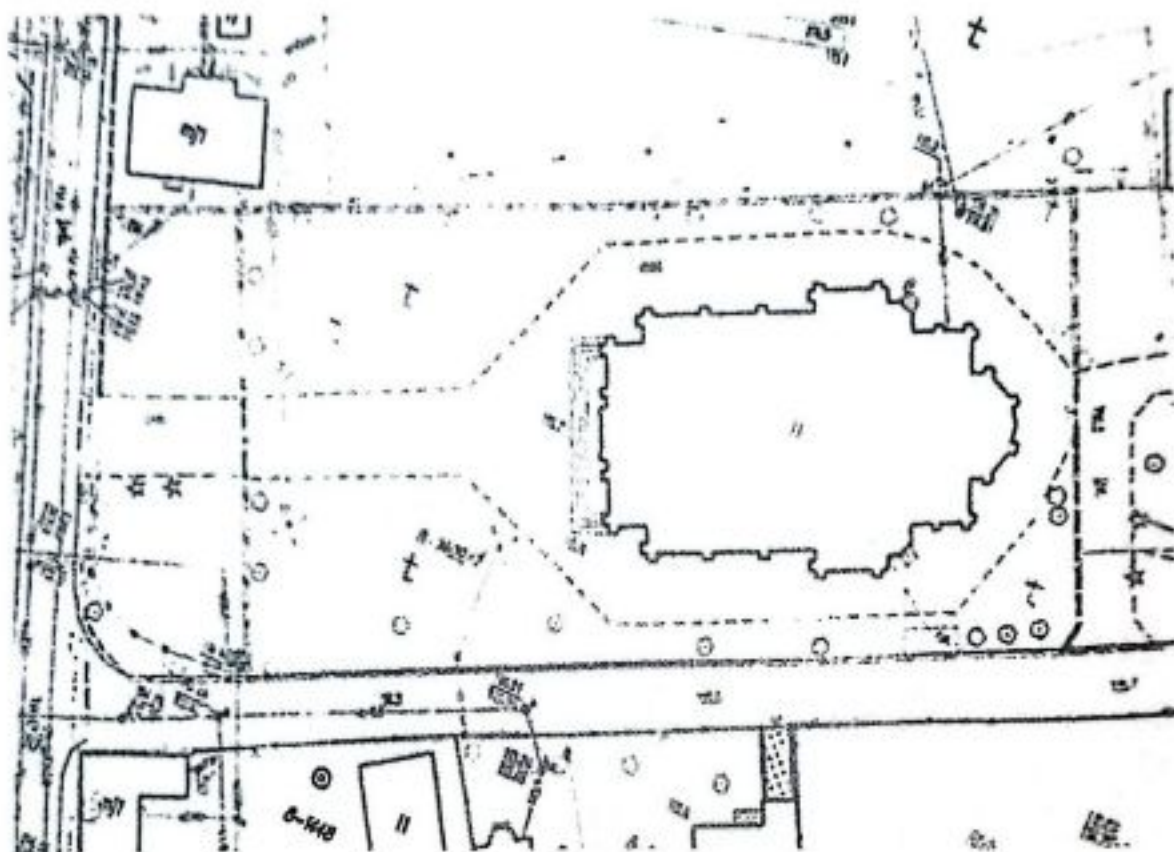
Ogrodzenie wzniesione łącznie z budynkiem kościoła w latach 1902-1907, prawdopodobnie przez kamieniarzy z niedalekich Górek, którzy również wykonywali fundamenty i podmurówki kościoła oraz plebani. Ostatni remont ogrodzenia przeprowadzono w latach 70-tych XX w.

Sytuacja

Ogrodzenie wyznacza teren kościelny w kształcie prostokąta, w układzie wschód-zachód, w którego centrum zlokalizowany jest kościół parafialny. Od strony południowej i południowo-zachodniej teren w granicach ogrodzenia jest sztucznie nadsypany (wyrównany), tworząc różnicę poziomów pomiędzy nim a

ulicą Kościelną. W ogrodzeniu znajdują się dwie bramy, zlokalizowane na osi kościoła od strony wschodniej i zachodniej, od wschodu do ogrodzenia terenu kościelnego przylega ogrodzenie zespołu gospodarczego. Bramy ogrodzenia posiadają wyraźną stylistykę neogotycką.

Material i technika wykonania

Ogrodzenie wzniesione z granitu, filary bramek wejść od wschodu i zachodu z obrobionych bloków granitowych, a pozostała część muru z łupanych głazów narzutowych (tzw. granit polny), częściowo obrobionych. Fundament z głazów narzutowych spojonych zaprawą wapienno-cementową. Parapet prześel ogrodzenia oraz zwieńczenia filarów bram wykonane z zaprawy cementowej. Bramy i furtki stalowe, kute.

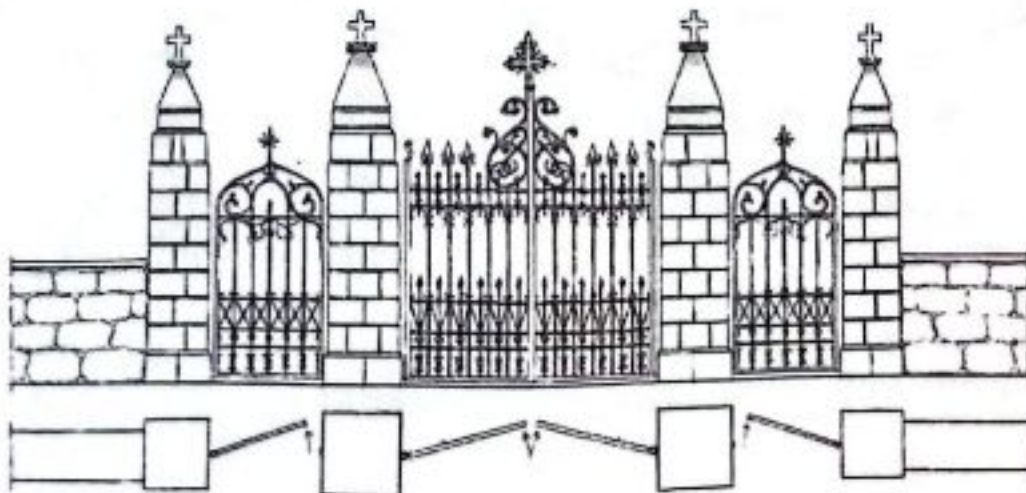

Opis ogrodzenia

Ogrodzenie nietynkowane, za wyjątkiem części południowej od strony ulicy Kościelnej. Wysokości około 1,5 m, grubości 60 cm. Wejście zachodnie z czterema filarami, na rzucie kwadratu, jednoskokowymi, z których dwa środkowe nieco wyższe. Filary nakryte daszkami namiotowymi ze stylizowanym bukietem roślinnym oraz krzyżem. Centralnie dwuskrzydłowa brama wjazdowa, po bokach dwie furtki. Brama i furtki ażurowe, kute z dekoracją geometryczną oraz roślinną. Furtki zwieńczone łukiem w formie oślego grzbietu. Wejście wschodnie z trzema filarami, na rzucie kwadratu, bez uskoków, o równej wysokości. Filary nakryte daszkami namiotowymi zwieńczone krzyżem. Pomiędzy filarami brama wjazdowa oraz furtka o formie analogicznej jak brama zachodnia.

Cel i zakres planowanych prac:

Celem planowanych prac jest poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zbytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych.

Opracowanie niniejsze nie stanowi dokumentacji projektowej w rozumieniu prawa, a jedynie podstawę do jej opracowania.

Należy rozważyć dwie metody poszerzenia bramy:

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Otwocku
ul. Wolności 1, 05-080 Otwock
tel. 23 741 200, fax: 23 741 201
www.otwocki.pl

Wariant 1 - poprzez podcięcie i przesunięcie o ok. 1 m słupa bramy i słupa furtki. **Wariant 2** - poprzez rozebranie słupa bramy i słupa furtki i ich ponowne złożenie odtworzeniowe przy użyciu tych samych elementów i ewentualnym uzupełnieniu ubytków. W obu przypadkach niezbędne będzie rozebranie fragmentu kamiennego parkanu na odcinku ok. 1m i wykonanie odpowiednio zazbrojonych fundamentów pod słup bramy i słup furtki.

Prace remontowo-konserwatorskie powinny być prowadzone z poszanowaniem substancji oryginalnej. W procesie konserwacji należy wykorzystać wszystkie zachowane oryginalne elementy wystroju, chyba, że ich stan techniczny jest tak zły, że nie uda się z powodzeniem przeprowadzić prac konserwatorskich, wtedy należy przyjąć wykonanie ich wiernych replik. Rekonstrukcja elementów brakujących powinna być przeprowadzona przy użyciu materiałów i technik zgodnych z oryginałem.

Przy przebudowie bramy głównej nie można wykonywać wykopów otwartych oraz wszelkie działania prowadzić od strony parkingu, nie wjeżdżać na teren za murem ciężkim sprzętem. Zabezpieczyć korony drzew na czas pracy dźwigiem. Niedopuszczalne jest uszkodzenie drzew (korzeni, pnia, korony).

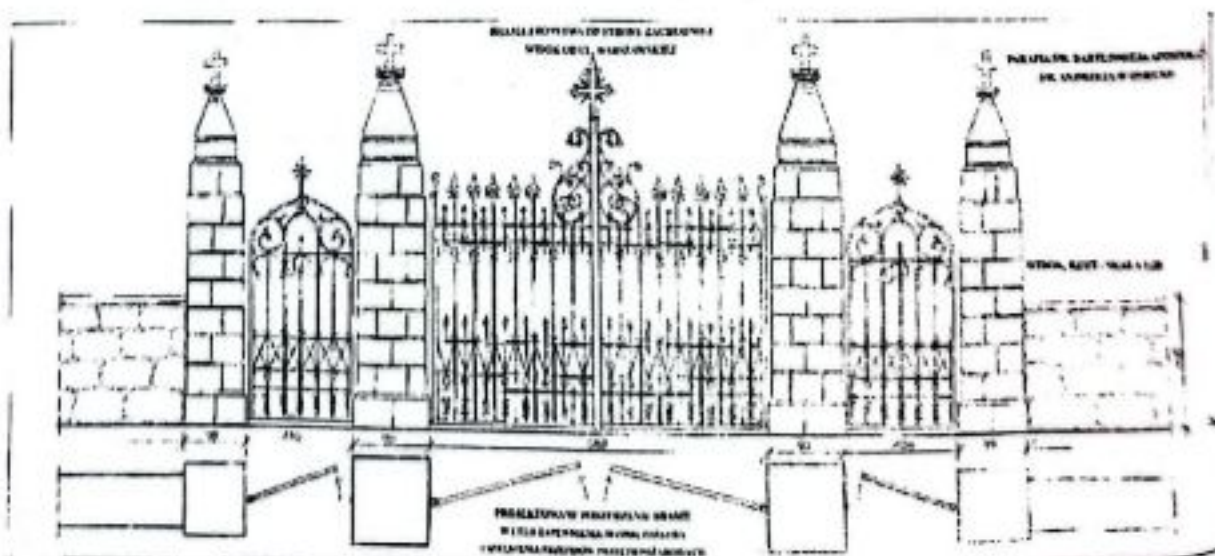
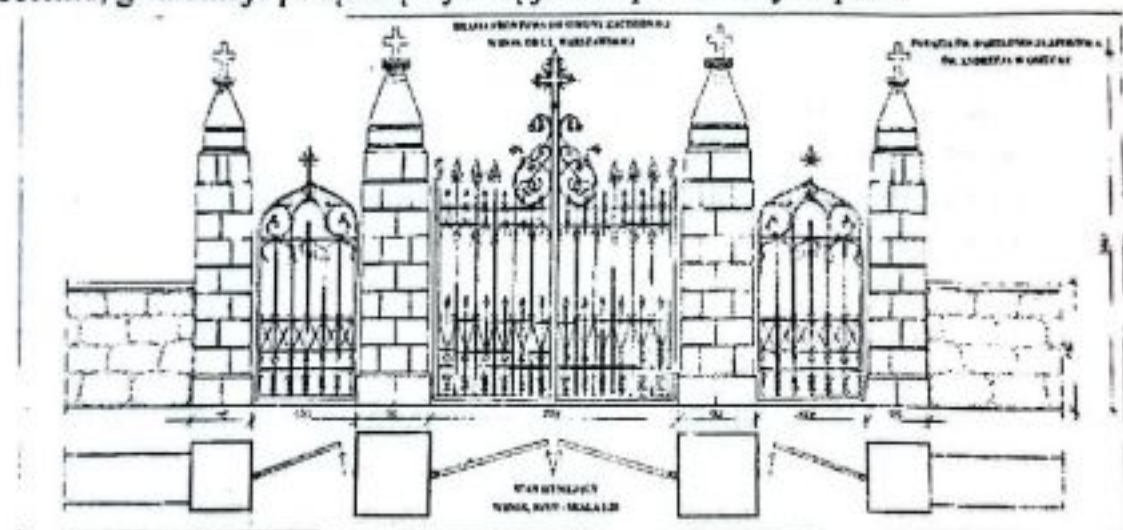
Wariant 1 - przeniesienie w całości obu słupów na wyznaczone miejsce przy użyciu dźwigu samojezdnego. Każdy ze słupów należy wcześniej zabezpieczyć specjalną stalową konstrukcją z zewnątrz i dodatkowo w środku drugą z drewnianych belek. W nowym miejscu, gdzie zostaną osadzone na ok. miesiąc wcześniej należy wylać ławę betonową. Realizacja tego niełatwego zadania będzie składała się z pięciu istotnych elementów: 1) przygotowanie – planowanie przeprowadzenia prac, 2) zabezpieczenie konstrukcji, 3) montaż elementów stalowych służących do przeniesienia, 4) przeniesienie oraz osadzenie słupów na nowym miejscu, 5) niezbędne prace renowacyjne. W związku z powyższym należy przygotować szczegółowy plan realizacji, obejmujący założenia obliczeniowe jak i szkice konstrukcyjne. Jednocześnie warto podkreślić, że w trakcie planowanych działań mogą wystąpić nieprzewidziane zdarzenia związane z prowadzonymi robotami (stan techniczny fundamentu, jakość materiałów wewnętrznej konstrukcji słupów itp.). Za najtrudniejszy element, należy uznać samo oderwanie od gruntu/fundamentu i podniesienie słupa – ciężko jest przewidzieć zachowanie się pewnych elementów, co niesie ze sobą ogromne ryzyko niepowodzenia. Po zakończeniu translokacji słupów będzie kontrola ich stanu i bieżąca konserwacja. Należy użyć do renowacji bardzo wysokiej jakości materiałów, pozwalających na długi

czas ich zabezpieczona, natomiast trzeba pamiętać i prowadzić okresowe naprawy, nie dopuszczając do uszkodzeń powodujących poważne zmiany.

W związku ze zwiększeniem odległości pomiędzy słupami bramy potrzebne będzie również poszerzenie obu kutych skrzydeł bramy. W celu zachowania ich oryginalnego wyglądu proponuje się dodać po dwa powtarzalne pionowe moduły z każdej ze stron, wykonane dokładnie na wzór istniejących podziałów, odpowiednio z nimi połączone tworząc harmonijną i ujednoliconą całość. Wymagać to będzie szczegółowej inwentaryzacji zarówno elementów konstrukcyjnych ślusarki jak i ozdobnych detali.

Proponowane w dokumentacji rozwiązania projektowe mają na celu harmonijne powiązanie współczesnych potrzeb użytkowych i funkcjonalnych z zabytkowym charakterem obiektu. Zastosowanie nowoczesnego systemu renowacji obiektów zabytkowych opracowanego w oparciu o technologię i produkty wybranej w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków firmy, dla którego należy zapewnić wykonawstwo na poziomie odpowiednim dla rangi tego obiektu, gwarantuje pożądaną wysoką jakość planowanych prac.

Zestawienie stanu istniejącego z projektowanym

Dokładny zakres robót należy ocenić po ustawieniu rusztowań i zapoznaniu się z aktualnym stanem technicznym słupów. Przed przystąpieniem do prac związanych z poszerzeniem bramy wykonawca musi w stosownej formie zinwentaryzować istniejące elementy zarówno kamieniarskie jak i kowalskie, w celu ich późniejszego dokładnego odtworzenia.

Należy bezwzględnie przestrzegać reżimu technologicznego prowadzonych robót budowlanych, a wszystkie wątpliwości występujące w toku prac oraz ewentualne korekty wynikające ze specyfiki obiektu należy konsultować z inwestorem oraz przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nadzorującym przebieg prac. Ze względu na lokalizację na terenie zabytkowego założenia z nielicznie występującym starodrzewem, podczas prowadzenia prac remontowych, transportu materiałów czy ewentualnego użycia ciężkiego sprzętu należy odpowiednio zabezpieczyć pnie i korony rosnących w pobliżu drzew. Przed rozpoczęciem robót budowlanych teren w bezpośrednim sąsiedztwie remontowanego ogrodzenia powinien zostać ogrodzony i odpowiednio oznakowany. Ponadto przed przystąpieniem do rozpoczęcia prowadzonych prac należy w uzgodnieniu z inwestorem przygotować odpowiednie miejsce do gromadzenia i składowania materiałów oraz dla zaplecza budowy. Po wykonaniu wszystkich robót całość materiałów rozbiórkowych powinna być wywieziona, a teren uporządkowany i przywrócony do stanu pierwotnego.

Załączniki graficzne:

- 1) Mapa
- 2) Stan istniejący
- 3) Planowane poszerzenie bramy

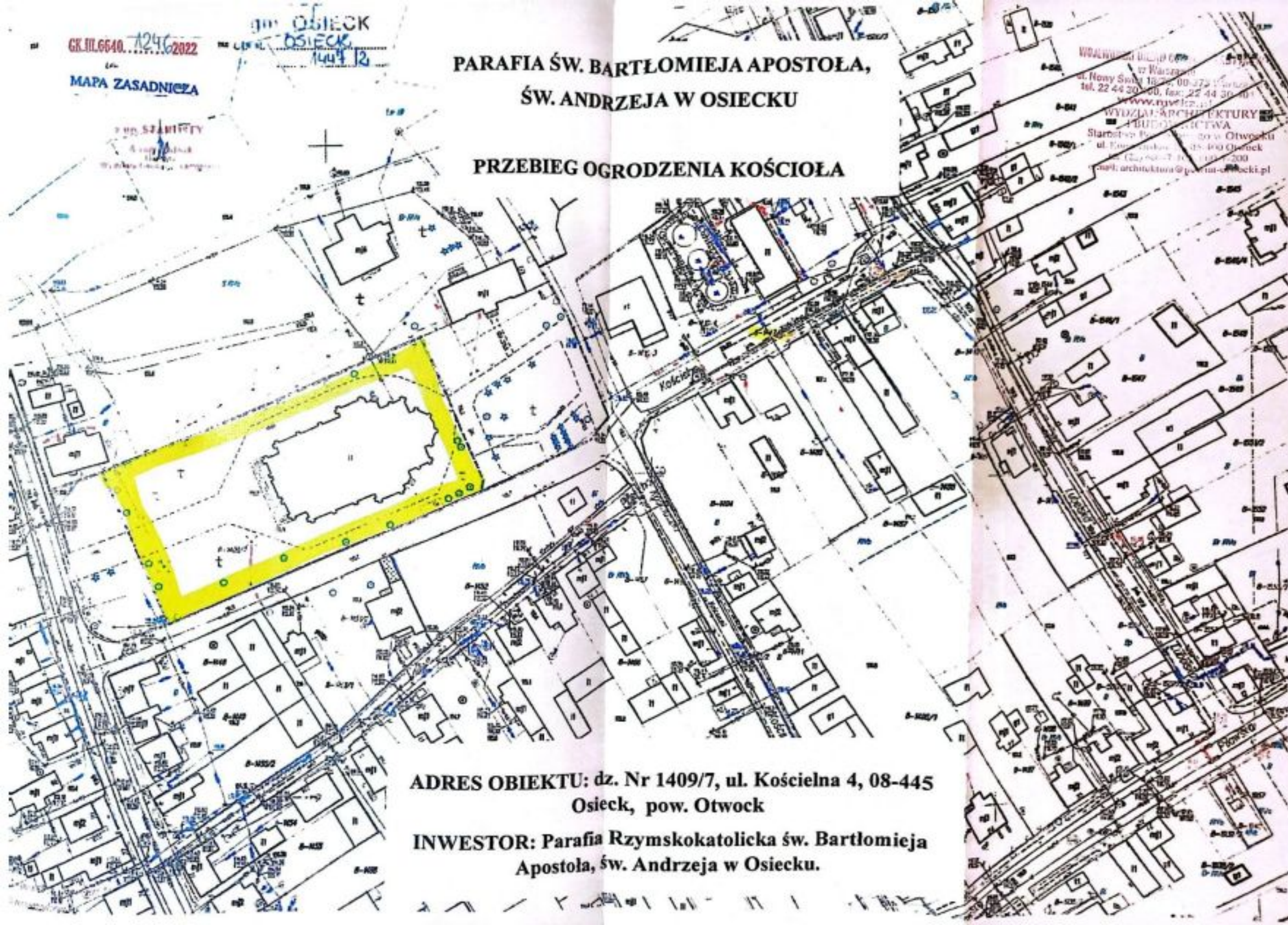
GK.III.6540.1246/2022

MAPA ZASADNICZA

gm. OSIECK
OSIECK
1444 12

PARAFIA ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA, ŚW. ANDRZEJA W OSIECKU

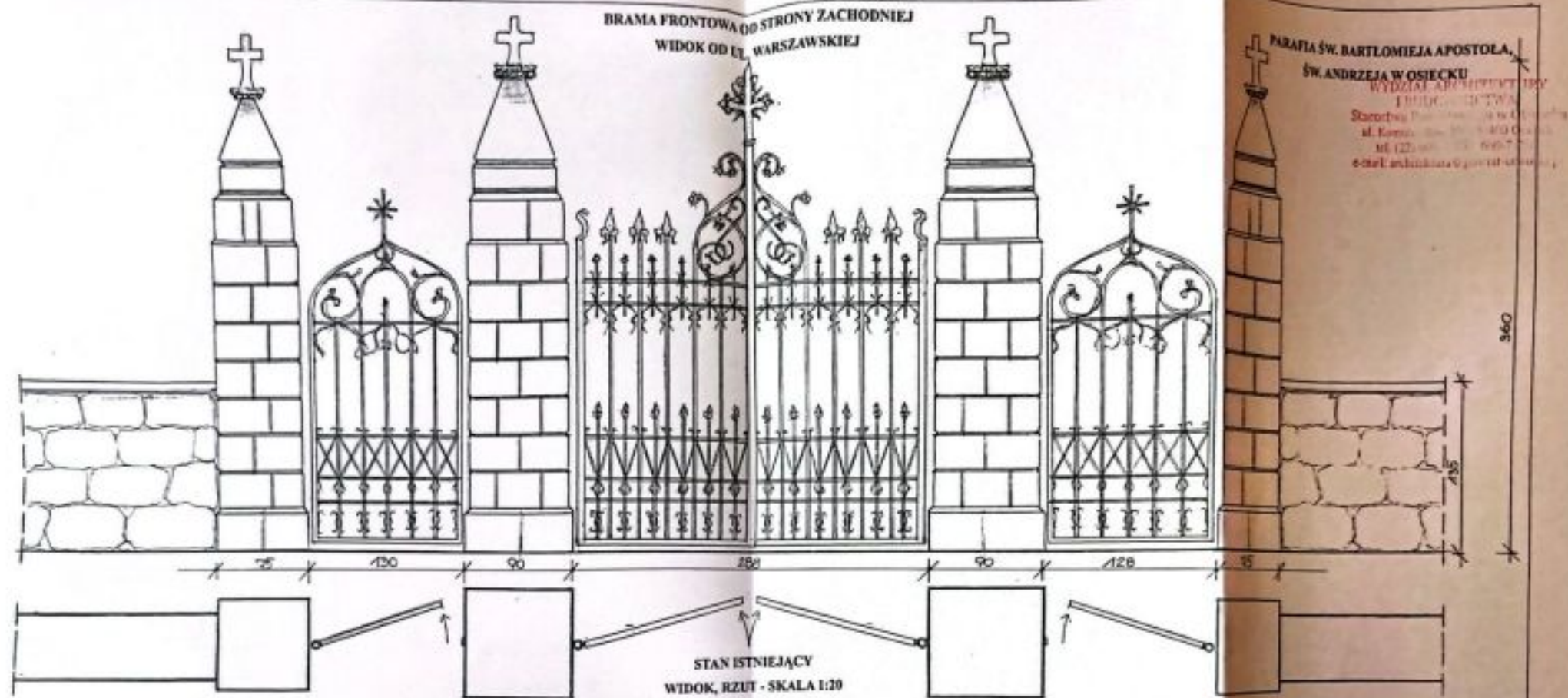
PRZEBIEG OGRODZENIA KOŚCIOŁA

ADRES OBIEKTU: dz. Nr 1409/7, ul. Kościelna 4, 08-445
Osieck, pow. Otwock

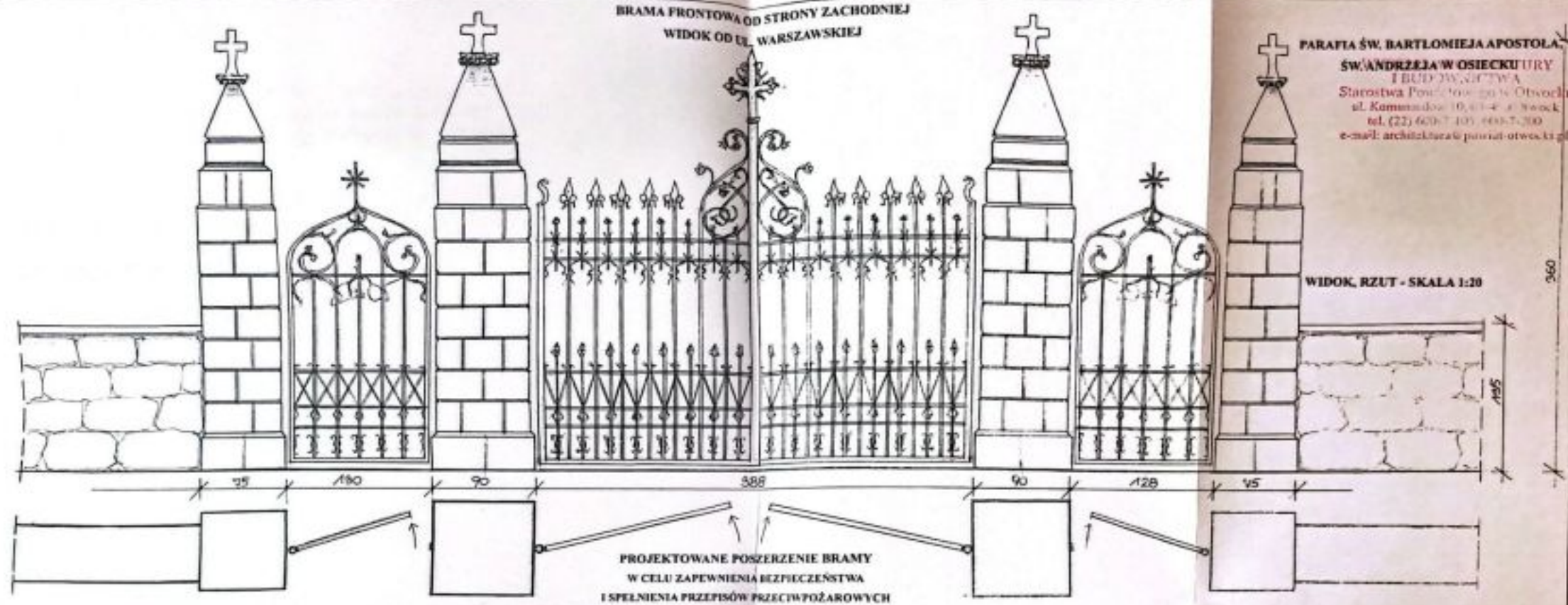
INWESTOR: Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja
Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku.

WOJEWÓDZKI OŚRODEK OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
ul. Nowy Świat 12/20, 00-373 Warszawa
tel. 22 44 30 400, fax: 22 44 30 401
www.mwka.pl

BRAMA FRONTOWA OD STRONY ZACHODNIEJ
WIDOK OD UL. WARSZAWSKIEJ

WOJEWÓDZKI OŚRODEK OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
tel. 22 44 30 400, fax: 22 44 30 401
www.mwfkz.pl

Program zabezpieczenia drzew w otoczeniu kościoła podczas planowanych prac związanych z wymianą nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonaniem opaski żwirowej oraz przesunięciem słupa bramy i furtki.

TEMAT: wymiana nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonanie opaski żwirowej oraz przesunięcie słupa bramy i furtki.

ADRES OBIEKTU: dz. Nr 1409/7, ul. Kościelna 4, 08-445 Osieck, pow. Otwock

INWESTOR: Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja w Osiecku.

Celem planowanych prac jest wymianą zniszczonej i nieestetycznej nawierzchni ciągów pieszych wokół kościoła, wykonanie opaski żwirowej przy ścianach świątyni oraz poszerzenie zachodniej bramy wjazdowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa zabytkowego zespołu sakralnego oraz spełnienia niezbędnych wymogów przepisów przeciwpożarowych. Ze względu na lokalizację na terenie zabytkowego założenia z nielicznie występującym starodrzewem, podczas prowadzenia prac remontowych, transportu materiałów czy ewentualnego użycia ciężkiego sprzętu należy odpowiednio zabezpieczyć pnie i korony rosnących w pobliżu drzew. Planowane prace budowlane nie mogą naruszać substancji zabytkowej ani nie mogą pogorszyć zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków. Planowane działania należy przeprowadzić bez ingerencji w podziemną część roślin, a ingerencję w ich korony należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Istniejące drzewa i krzewy rosnące na terenie wokół zabytkowego kościoła nie stanowią zieleni zorganizowanej, ma raczej ona charakter niekonsekwentnie prowadzonych na przestrzeni wielu lat rozmaitych często przypadkowych nasadzeń, nie występują tu elementy kompozycyjne takie jak szpalery czy aleje. Obok kilku okazałych lip i kasztanowców jest wiele drzew iglastych w różnym wieku. Zarówno ich wartość estetyczna jak i stan fitosanitarny jest zróżnicowany. W celu właściwego zagospodarowania otoczenia oraz stosownej ekspozycji zabytkowej świątyni należy w przyszłości opracować program prac pielęgnacyjnych, w oparciu o który można będzie przeprowadzić rewitalizację istniejącej zieleni.

Zabezpieczenie drzew i krzewów na placu budowy

1. Zabezpieczenie drzew poprzez odeskowanie pnia

Należy zabezpieczyć wszystkie drzewa znajdujące się na terenie inwestycji, jak i wszystkie drzewa znajdujące się poza granicami inwestycji, a narażone na uszkodzenia w wyniku ruchu maszyn oraz transportu materiałów budowlanych.

W ramach zabezpieczenia drzew należy wykonać następujące czynności:

- zabezpieczyć pnie drzew obudową z desek do wysokości pierwszych gałęzi, czyli około 3 m, określonej jednak indywidualnie dla każdego drzewa, aby nie uszkodzić najbliższych konarów,
- pomiędzy deski a pień należy włożyć materiał izolacyjny w postaci mat słomianych bądź geowłókniny (minimum 2 warstwy)
- dolna część każdej deski powinna opierać się na podłożu (i być lekko zagłębiona w ziemi),
- jeżeli jest to niemożliwe np. przez nadbiegi korzeniowe, deski należy obsypać ziemią, przymocowanie deskowania do pnia opaskami z drutu okrągłego, miękkiego ocynkowanego lub taśmy stalowej ocynkowanej (nie wolno używać do tego celu gwoździ),
- w przypadku wymiany nawierzchni utwardzonych w obrębie rzutu korony i strefie 2 m od obrysu korony nie wolno pozostawiać odkrytej wierzchniej warstwy ziemi, należy natychmiast położyć nową nawierzchnię lub przykryć glebę matami słomianymi lub wilgotną jutą,
- wytyczyć trasy poruszania się ludzi i sprzętu budowlanego,
- wytyczyć miejsca składowania materiałów (poza obrębem systemu korzeniowego),
- podwiązać nisko osadzone gałęzie.

Niedopuszczalne jest zabezpieczanie pni drzew jedynie jutą bądź geowłókniną.

2 Podlewanie

Podczas prowadzenia prac budowlanych a w szczególności podczas wykonywania wykopów w obrębie systemu korzeniowego drzew, należy bardzo intensywnie podlewać wszystkie drzewa znajdujące się na placu budowy przez cały okres prowadzenia robót budowlanych.

Wymagania:

- drzewa należy podlewać w obrębie korzeni włosnikowych a nie u podstawy pnia (korzenie włosnikowe znajdują się w obrębie rzutu korony drzewa).
- do podlewania należy użyć przenośnych zraszaczy, deszczowni lub innych metod zapewniających intensywne i ciągłe nawadnianie terenu wokół drzew,
- należy na każdy centymetr obwodu drzewa zużyć 10 l wody tak by osiągnąć pełne nasycenie wodą gleby na głębokość 10 cm

3. Ogólne zasady prowadzenia robót w zasięgu koron i 2 m od obrysu rzutu korony drzewa

Do obowiązków Wykonawcy należy dopilnowanie, aby w zasięgu strefy korzeniowej wszystkich drzew tj. w zasięgu ich koron i w odległości 2 m od obrysu korony:

- nie były składowane materiały budowlane,

- nie poruszał się sprzęt mechaniczny,
- nie zaszły zmiany poziomu gruntu,
- prace ziemne w obrębie korzeni nie były planowane w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w pełni lata,
- czasowe wykopy na instalacje prowadzone były ręcznie i w możliwie krótkim okresie czasu.

4. Zapobieganie zagęszczeniu gruntu

Przyczyn zagęszczenia gruntu wokół drzewa jest wiele: ruch pojazdów, udeptywanie, nieprawidłowe składowanie materiałów, umacnianie nawierzchni. To prowadzi do zmniejszenia ilości tlenu glebowego z 12-20% do 1-12%. Przy tak niskim procencie tlenu w glebie, korzenie mają ograniczone lub uniemożliwione oddychanie. Ubijanie lub udeptywanie gleby prowadzi do zniszczenia struktury gruzelkowej a tym samym do ograniczenia wsiąkanie wody opadowej i zniszczenia życia biologicznego w glebie.

Zalecenia:

- nie wolno składować w obrębie drzew (w obrębie rzutu korony drzew) materiałów budowlanych, parkować maszyn i pojazdów, lokalizować budynków zaplecza budowy,
- niedopuszczalny jest ruch maszyn i pojazdów w obrębie systemu korzeniowego drzew istniejących

5. Zasady wykonywania prac ziemnych

System korzeniowy wolno rosnącego drzewa sięga do ok. 60 cm głębokości. Podczas prac budowlanych może on ulec uszkodzeniu mechanicznemu (np. przez sprzęt) co spowoduje jego redukcję, ale także może ulec przemarzaniu lub przesuszeniu na skutek jego odkrycia. Zagrożenie przemarzaniem i przesuszeniem korzeni zwiększa długi okres otwarcia wykopu oraz nieprawidłowy termin prac ziemnych. Najbardziej groźne jest przeprowadzanie prac zimą (ze względu na duże zagrożenie przemarznięcia odkrytych korzeni) oraz latem ze względu na możliwość wysychania systemu korzeniowego oraz szybkiej utraty wody). Dlatego aby nie narażać drzew na tego typu uszkodzenia należy rozpocząć prace ziemne jesienią, gdy opadną liście (jest to pora idealna dla drzew) oraz ograniczyć możliwie jak najbardziej czas, w którym korzenie będą odsłonięte. Prace ziemne przy korzeniach powinno się wykonywać ręcznie bez używania sprzętu ciężkiego. W przeciwnym razie maszyny zniszczą korzenie, ale także warstwę wokół nich. Na skutek mechanicznego uszkodzenia dostaną się do korzeni grzyby (zwiększy się rozkład korzeni) ale także wektory różnych chorób co w efekcie może spowodować zamieranie drzewa.

6. Pielęgnacja drzew uszkodzonych w trakcie prowadzenia robót budowlanych

W przypadku uszkodzenia korzeni wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- wykonanie cięć sanitarnych korzeni (wszystkie cięcia korzeni wykonywać pod kątem prostym); przy określaniu miejsca cięcia korzenia nie należy sugerować się miejscem rozgałęzienia, lecz dokonać go tam, gdzie zaczyna się korzeń zdrowy (żywy),
- zabezpieczenie powierzchni ran preparatem bakteriobójczym (Funaben, Dendromal)
- na bieżąco przysypywanie glebą zabezpieczonych korzeni,
- wskazane jest, aby przynajmniej w najbliższym otoczeniu uszkodzonych korzeni, dotychczasową ziemię zastąpić bardziej zasobną.

W przypadku uszkodzenia gałęzi wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- usunięcie uszkodzonych gałęzi (przy cięciu gałęzi o średnicy powyżej 3 cm cięcia należy wykonywać zawsze trzyetapowo),
- zabezpieczenie ran natychmiast po usunięciu żywej gałęzi,
- wyrównanie powierzchni cięcia i uformowanie powierzchni rany,
- rany o średnicach do 10 cm zasmarowuje się w całości preparatem o działaniu bakteriobójczym,
- rany o średnicach ponad 10 cm zabezpiecza się dwuskładnikowo - krawędzie rany, tzn. miejsca, z których będzie wyrastała tkanka żywa (kalus) i drewno czynne preparatem o działaniu powierzchniowym (pierścień grubości 1,5-2 cm); pozostałą część rany wewnątrz pierścienia środkiem impregnującym.

W przypadku powstania ubytków powierzchniowych wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- wygładzenie i uformowanie powierzchni rany,
- uformowanie krawędzi rany (ubytku),
- zabezpieczenie całej powierzchni rany – świeże rany zabezpiecza się jedynie przez zasmarowanie w całości preparatem o działaniu bakteriobójczym.

Należy bezwzględnie przestrzegać reżimu technologicznego prowadzonych robót budowlanych, a wszystkie wątpliwości występujące w toku prac oraz ewentualne korekty wynikające ze specyfiki obiektu należy konsultować z inwestorem oraz przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nadzorującym przebieg prac.

Wykaz drzew rosnących na terenie wokół kościoła Parafii Rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Apostoła, św. Andrzeja przy ul. Kościelnej 4 w Osiecku

L.p. gatunek drzewa obwód pnia mierzony w pierśnicy na wys. ok.150 cm

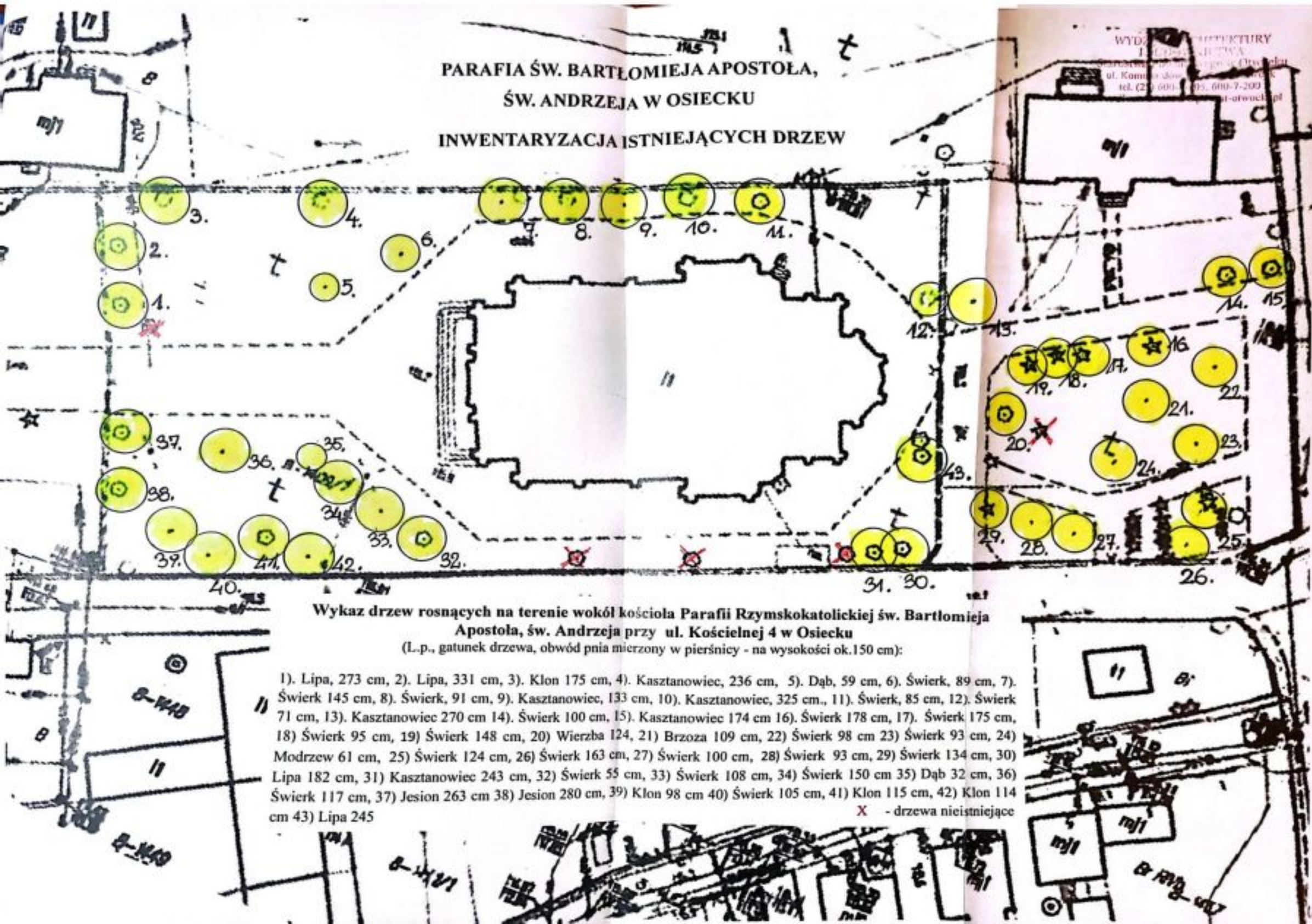
1).	Lipa,	273 cm,
2).	Lipa,	331 cm,
3).	Klon	175 cm,
4).	Kasztanowiec,	236 cm,
5).	Dąb,	59 cm,
6).	Świerk,	89 cm,
7).	Świerk	145 cm,
8).	Świerk,	91 cm,
9).	Kasztanowiec,	133 cm,
10).	Kasztanowiec,	325 cm.,
11).	Świerk,	85 cm,
12).	Świerk	71 cm,
13).	Kasztanowiec	270 cm
14).	Świerk	100 cm,
15).	Kasztanowiec	174 cm
16).	Świerk	178 cm,
17).	Świerk	175 cm,
18).	Świerk	95 cm,
19).	Świerk	148 cm,
20).	Wierzba	124 cm ,
21).	Brzoza	109 cm,
22).	Świerk	98 cm

23)	Świerk	93 cm,
24)	Modrzew	61 cm,
25)	Świerk	124 cm,
26)	Świerk	163 cm,
27)	Świerk	100 cm,
28)	Świerk	93 cm,
29)	Świerk	134 cm,
30)	Lipa	182 cm,
31)	Kasztanowiec	243 cm,
32)	Świerk	55 cm,
33)	Świerk	108 cm,
34)	Świerk	150 cm
35)	Dąb	32 cm,
36)	Świerk	117 cm,
37)	Jesion	263 cm
38)	Jesion	280 cm,
39)	Klon	98 cm
40)	Świerk	105 cm,
41)	Klon	115 cm,
42)	Klon	114 cm
43)	Lipa	245 cm

W załączeniu mapa z naniesionymi drzewami

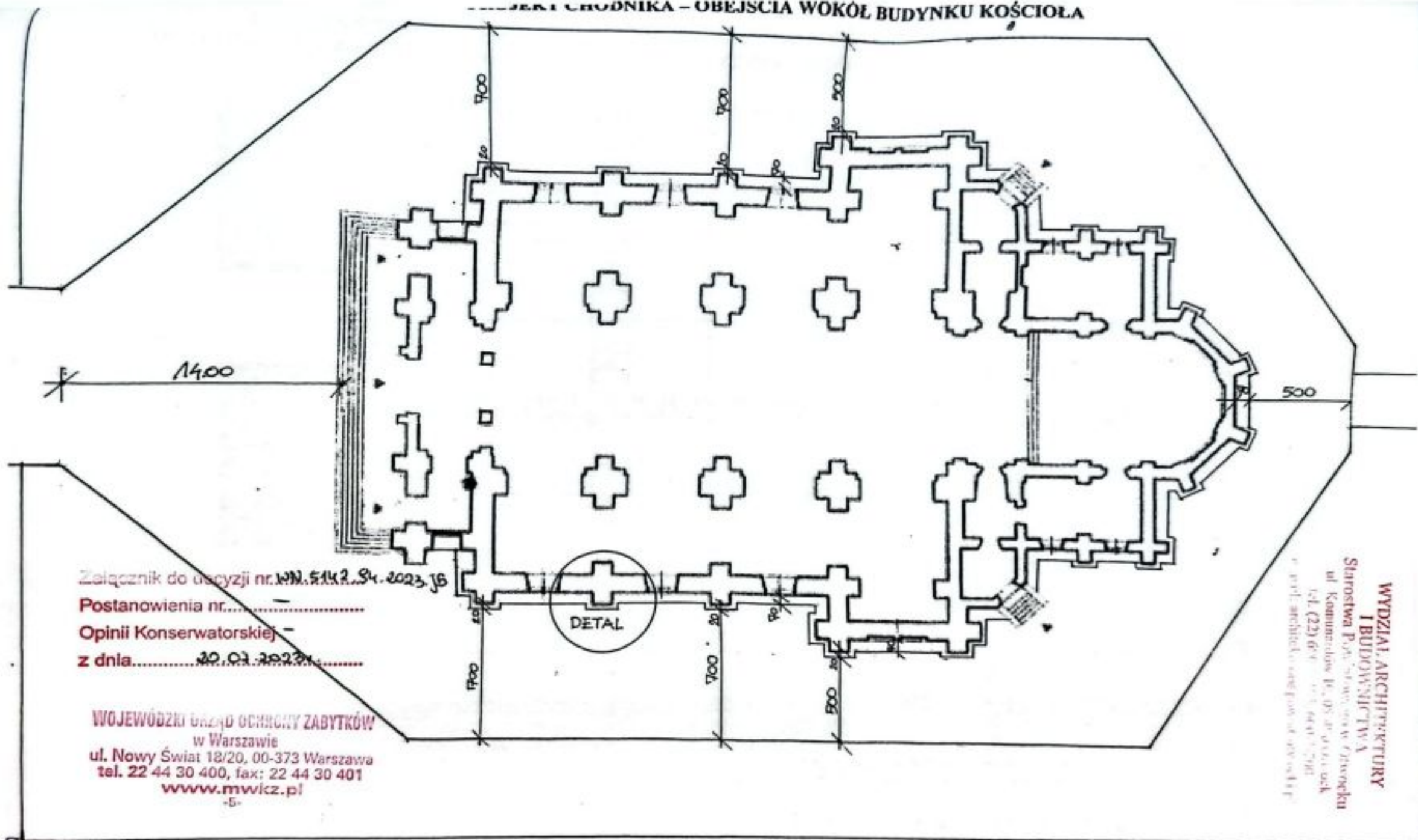

PARAFIA ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA,
ŚW. ANDRZEJA W OSIECKU
INWENTARYZACJA ISTNIEJĄCYCH DRZEW

----- ZESTAW CHODNIKA - OBEJSCIA WOKÓŁ BUDYNKU KOŚCIOŁA

Załącznik do decyzji nr. WN.5142.94.2023.JB

Postanowienia nr. ....

Opinii Konserwatorskiej -

z dnia. .... 20.03.2023r. ....

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie

ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa

tel. 22 44 30 400, fax: 22 44 30 401

www.mwicz.pl

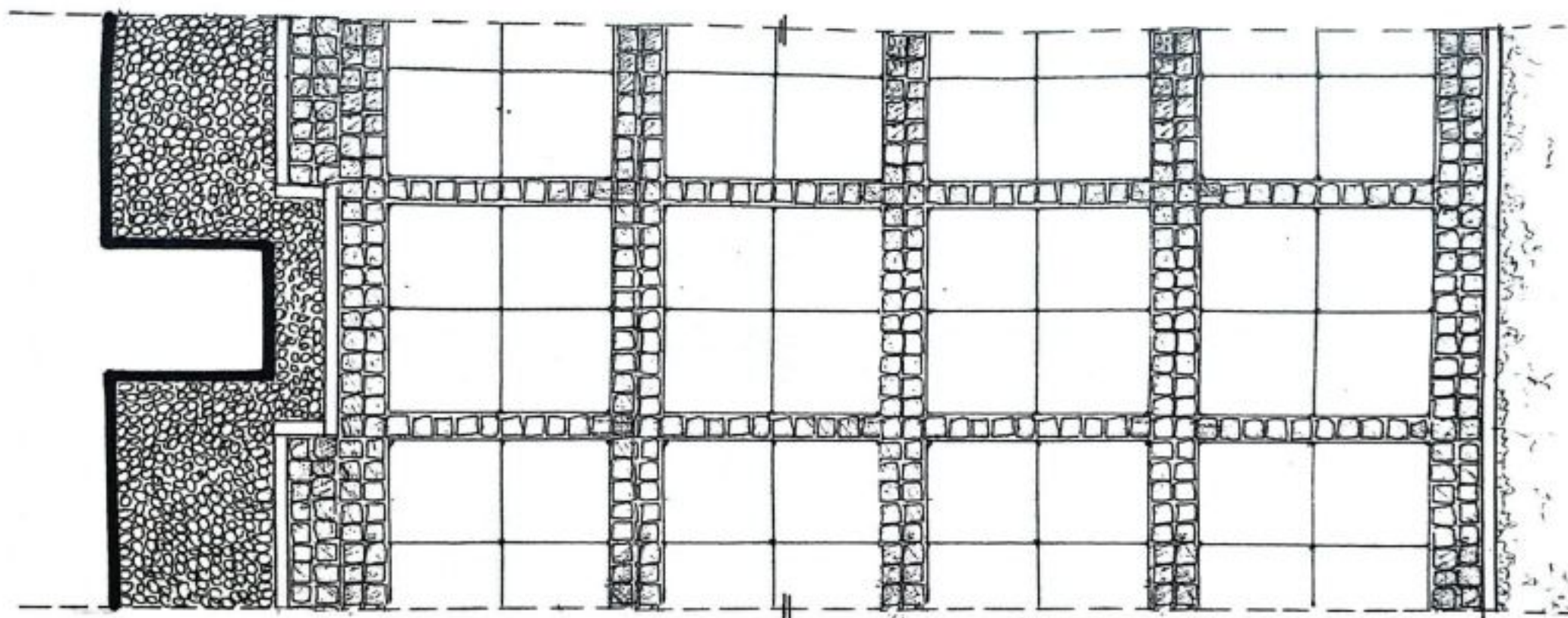
-5-

WYDZIAŁ ARCHITECTURY
I BUDOWNICTWA
Starostwa Powiatowego w Chrośnie
ul. Komuny 14, 05-000 Chrośno
tel. (22) 64 00 000, fax (22) 64 00 001
e-mail: architektura@powiat.chroson.pl

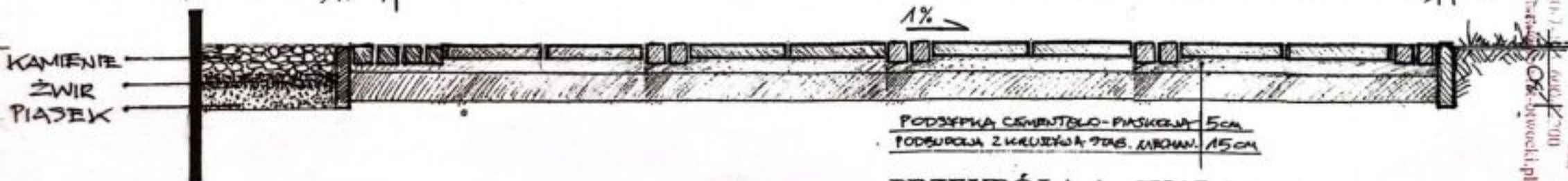
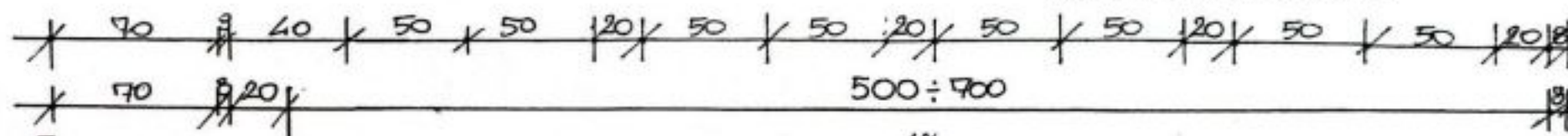

PARAFIA ŚW. ANDRZEJA

**DETAL – PROJEKTOWANA NAWIERZCHNIA
Z PŁYT BETONOWYCH 50 x 50 I KOSTKI BRUKOWEJ**

WIDOK SKALA 1:20

PRZEKRÓJ A-A SKALA 1:20

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA
Instytut Architektury i Budownictwa
ul. Koszalińska 7, 60-200 Poznań
tel. (22) 638-7000
e-mail: biuro@archbud.poznan.pl
archbud.poznan.pl

APG
Sp. z o.o.
ul. 4ta Józefa, ul. M. Konopnickiej 1B
Legna 30-147689, NIP 521-389-69-56
KRS 000049986

m. Osieck - 141706_4
obieg 0008 ,dz.w. 1409/7
ul. Warszawska

Mapa do celów projektowych
Skala 1:500

Układ współrzędnych PL/W-1) 2000;
Układ wyznaczeni PL-6) V88 F2007-2004

GK 6640.1 2276 2024

Tęci: mapy w oznaczonym obszarze w zakresie danych ewidencyjnej, kamień wykładu granicznych, kamień klas granicznych jest zgodna z treścią mapy trójkolorowej.

Nie wykazała się również w terenie innych, nie wykazanych na niniejszej mapie standardów podlegających, które nie były zgłoszone do inwentarza map.

Mapa została wykreślona bez uwzględnienia obciążenia.

Dr. Henryk Machaj

ODDZIAŁ LECZNICZYSTWA

ODDZIAŁ

Onkolog, 20.05.2024 r.

Dr. Henryk Machaj

[illegible]

Ing. Cesare Italiani
GRUPPO DI INGEGNERIA
ITALIANA
20142 Veduggio (MI) - Italia